

מאפיינים חברתיים וכלכליים של בני 65+

3. מאפיינים חברתיים וכלכליים של בני 65+

מבוא

פרק זה של השנתון עוסק במאפיינים חברתיים וכלכליים נבחרים של בני 65+. מוצגים בו נתונים על רמת השכלה, על תעסוקה, על מקורות הכנסה ועל הרכב הוצאות, ואינדיקציות למצב הכלכלי, כגון: מקבלי השלמת הכנסה, תחולת העוני ובעלות על מוצרים בני-קיימא. כמו כן מוצגים נתונים מתוך הסקר החברתי של הלמ"ס, המתארים את מצבם החברתי של בני 65+, בנושאים כגון תחושת הבדידות, נופש, שימוש במחשב, רמת הדתיות, בדידות ועוד.

אנו פותחים את הפרק בנתונים על רמת ההשכלה. רמת ההשכלה היא אינדיקציה כללית למצב החברתי-כלכלי, בגלל הקשר בין השכלה לבין מאפיינים אחרים, ובהם: תעסוקה, מצב בריאות, הרגלי בריאות, צרכים ודפוסי שימוש בשירותי בריאות ורווחה ודפוסי בילוי זמן. מספר לוחות בשנתון מציגים את נושא ההשכלה, כולל מגמות ברמת ההשכלה לאורך זמן.

השתתפות בני 65+ בכוח העבודה אף היא גורם חשוב, הן כמקור הכנסה המשפיע על מצבם הכלכלי, והן בגלל חשיבותה של העבודה בחיי האדם המבוגר, משום שהיא משפיעה גם על מעורבותו החברתית. דפוסי ההשתתפות בכוח העבודה מושפעים ממדיניות חברתית, ולא רק מתהליכים חברתיים וכלכליים. בשנתון מוצגים נתונים גם על אנשים שטרם הגיעו לגיל פרישה, כלומר בני 55+, מכיוון שתהליכי הפרישה מתחילים כבר בגילים אלו. גיל הפרישה מעבודה וגיל הזכאות לקצבת זיקנה היו בתהליכי שינוי וייתכן שישונו בעתיד. מספר לוחות בשנתון עוסקים בנושאים אלו ובהם מוצגים הנתונים על

פי הגדרות גיל הזכאות החדש. ביתר הלוחות המגמה שלנו היא להציג נתונים לבני 65+ שהוא הגיל המקובל לזקנים. נתונים על היקף האוכלוסייה ועל יחס התלות לפי גיל הזכאות החדש לקצבת זיקנה (נשים בנות 62 וגברים בני 67) אפשר למצוא בלוח 1.6 ובלוחות 1.40-1.41. וכן בהסברים ללוחות במבוא לפרק 1.

בדרך כלל, הנתונים בלוחות מוצגים ברמת הפרט או לפי הרכב משק הבית, אולם, במספר לוחות העוסקים במצב הכלכלי הוצגו נתונים המתייחסים למשקי בית שבראשם עומד בן 65+, דהיינו, לפי ראש משק הבית.

הנתונים בפרק זה מבוססים בין היתר על נתוני המוסד לביטוח לאומי, על סקרי כוח אדם, על סקר הוצאות משק הבית והסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ממצאים עיקריים

- ♦ בחינת **מספר שנות לימוד** בקרב בני 65+ מלמדת כי ב-2018 היו 8.1% מהם בעלי עד ארבע שנות לימוד, 13.5% בעלי 5-8 שנות לימוד, 31.8% בעלי 9-12 שנות לימוד ו-46.6% בעלי 13+ שנות לימוד (לוח 3.1).
- כתוצאה ממגמה של עלייה ברמת ההשכלה הכללית, עלתה **במהלך השנים** רמת השכלתם של בני 65+. לדוגמה, בשנת 2000, כ-20% מהם היו בעלי עד ארבע שנות לימוד לעומת 8.1% בשנת 2018, ו-25.7% היו בעלי 13+ שנות לימוד לעומת 46.6% בשנת 2018 (לוח 3.1).
- קיימים **הבדלים במספר שנות הלימוד בין המינים**: בשנת 2018, אחוז הגברים בני 65+ בעלי עד ארבע שנות לימוד (4.6%) נמוך מזה של הנשים בנות 65+ (10.9%), ובקצה השני 49.6% מהגברים הם בעלי 13+ שנות לימוד, לעומת 44.2% מהנשים (לוח 3.1).
- קיימים **הבדלים במספר שנות הלימוד בין קבוצות האוכלוסייה**: אחוז בני 65+ היהודים שלמדו עד ארבע שנות לימוד נמוך מאחוז בני 65+ הערבים, הן בקרב הגברים והן בקרב הנשים. בשנת 2018 אחוז בני 65+ הערבים שלמדו עד ארבע שנות לימוד היה 19.2% בקרב הגברים ו-55.9% בקרב הנשים, לעומת 3.2% ו-6.9%, בהתאמה, בקרב היהודים (לוח 3.2).

גם בקרב בני 65+ הערבים יורד חלקם של בעלי השכלה נמוכה עם השנים (נתונים משנתונים קודמים).

- קיימים הבדלים במספר שנות ההשכלה גם בקרב בני 65+ היהודים לפי יבשת הלידה. ב-2018, אחוז ילידי אסיה-אפריקה שלמדו עד ארבע שנות לימוד הוא 13.4% לעומת 0.6% בקרב ילידי ישראל ולעומת 2.9% בקרב ילידי אירופה-אמריקה (לוח 3.3).

- בית הספר היסודי או חטיבת ביניים הם **בית הספר האחרון** שבו למדו 17.9% מבני 65+ (2018). עבור 31.6% מהם היה מוסד אקדמי בית הספר האחרון שבו למדו (לוח 3.4). בבחינת **תעודת הסיום הגבוהה ביותר** שקיבלו, נמצא שהתעודה הגבוהה ביותר של 20.8% מבני 65+ היא של בית הספר היסודי או של חטיבת הביניים. עבור 14.6% מבני 65+ תעודת הסיום הגבוהה ביותר היא תואר אקדמי ראשון, עבור 12.8% תעודת הסיום הגבוהה ביותר היא תואר אקדמי שני ועבור 4% – תואר אקדמי שלישי (לוח 3.5).

◆ לפי נתוני הסקר החברתי (ממוצע לתקופה 2016-2018), ל-73.7% מבני 65+ רמת ידיעה טובה או טובה מאוד של דיבור בעברית. לבני 65-74 רמת ידיעה טובה יותר מאשר לבני 75+ (78.3% לעומת 66.1%). מטבע הדברים רמת ידיעת העברית של עולי בריה"מ לשעבר ושל ערבים טובה פחות מזו של יהודים ואחרים: 16.3% מעולי בריה"מ לשעבר, 33% מן הערבים ו-77.5% מן היהודים ואחרים דיווחו על רמת ידיעה טובה או טובה מאוד של דיבור בעברית (לוח 3.6).

◆ ב-2018 **השתתפו בכוח העבודה** 22.4% מבני 65+ : 31.2% מהגברים ו-15.2% מהנשים. בקרב בני 65-69 השיעור גבוה יותר ומגיע ל-43.1% : 54.1% מהגברים ו-33.0% מהנשים. בין 1970 ל-2000 הייתה מגמה עקבית של ירידה בשיעורי ההשתתפות של גברים. בשנת 1970 היה שיעור ההשתתפות 33.8% ובשנת 2000 ירד השיעור ל-14.2%. בקרב הנשים לא נמצא שינוי משמעותי בשיעור ההשתתפות בתקופה זו. מראשית שנות ה-2000 חלה עלייה בשיעור ההשתתפות של גברים ונשים בני 65 ומעלה בכוח העבודה. השינוי העיקרי התרחש בקבוצת הגיל 65-69: שיעור ההשתתפות של גברים עלה מ-24.3% בשנת 2000 ל-49.5% ב-2013 ועומד על 54.1% ב-2018. גם

שיעור ההשתתפות של נשים בקבוצת גיל זו עלה באופן בולט מ-7.6% בשנת 2000 ל-33% ב-2018 (לוח 3.7).

- בין 1970 ל-2000 ירד שיעור ההשתתפות של גברים בני 55-64 מ-88.5% ל-63.9% ומאז עלה שוב ל-76.5% ב-2018. אחוז הנשים בנות 55-64 בכוח העבודה גדל והגיע ל-62.6% בשנת 2018 לעומת 22.1% בשנת 1970 (לוח 3.7).

- שיעור הגברים **המועסקים** בני 65+ עלה מאז שנת 2000 מ-14.1% ל-30.3% (לוח 3.8). בשנת 2018 עמד שיעור בני 65+ **המועסקים במשרה חלקית** על 45.6% מתוך השייכים לכוח העבודה, לעומת 27% בקרב בני 55-64. אחוז בני 65+ המועסקים במשרה חלקית (מתוך השייכים לכוח העבודה) נמצא בירידה מאז שנת 2003, אז עמד על 60.1%. אחוז הגברים בני 65+ המועסקים במשרה חלקית (מתוך השייכים לכוח העבודה) ירד מ-53.9% בשנת 2003 ל-36.2% בשנת 2018 ואחוז הנשים בנות 65+ המועסקות במשרה חלקית (מתוך השייכות לכוח העבודה) ירד גם כן בתקופה זו מ-74.1% בשנת 2003 ל-61.4% בשנת 2018 (לוח 3.9).

- בשנת 2018 שיעור ההשתתפות של בני 65+ בכוח העבודה גבוה יותר במחוזות המרכז (25.7%) ותל אביב (24.2%) (לוח 3.11).

- שיעור ההשתתפות בכוח העבודה בגיל 65+ עולה עם העלייה ברמת ההשכלה. כך, למשל, בשנת 2018 11.4% מבני 65+ בעלי חמש עד שמונה שנות לימוד השתתפו בכוח העבודה, לעומת 33.4% מבני 65+ בעלי 16+ שנות לימוד. עם השנים יש שינויים במגמת שיעורי ההשתתפות, בכל רמות ההשכלה. בעוד שבעבר הייתה מגמה ברורה של ירידה בשיעורי ההשתתפות, כעת נראה שיש שינוי במגמה זו: בקבוצות ההשכלה הנמוכות (0-4 ו-5-8 שנות לימוד) נעצרה הירידה ויש כעת יציבות בשיעורי ההשתתפות ובקבוצות ההשכלה הגבוהות יותר המגמה היא של עלייה בשיעורי ההשתתפות (לוח 3.12).

- בסך הכול, בשנת 2018, היו שייכים לכוח העבודה 231.3 אלף בני 65+, המהווים 22.4% מכלל בני 65+. מהם מועסקים 225.7 אלף איש,

המהווים 97.6% מבני 65+ שבכוח העבודה, ו-21.9% מכלל בני 65+ (לוחות 13 א ו-ב).

◆ ב-2018 **ההכנסה הכספית הממוצעת ברוטו** במשקי בית שבהם גרים בני 65¹ הייתה 16,192 ש"ח בממוצע. ההכנסה הכספית ברוטו במשקי בית שבהם גרים רק בני 65+ הייתה 13,756 ש"ח בממוצע. **ההכנסה הממוצעת ברוטו לנפש תקנית** (כלומר ההכנסה המתחשבת במספר הנפשות במשק הבית) במשקי הבית שבהם גרים בני 65+ היא 8,059 ש"ח. ההכנסה הממוצעת ברוטו לנפש תקנית במשקי בית של בני 65+ הגרים לבד היא 6,492 ש"ח לעומת משקי בית של זוגות (לפחות אחד מבני הזוג בן 65+), בהם ההכנסה הממוצעת ברוטו לנפש תקנית היא 9,209 ש"ח (לוח 3.14).

- 41.3% מהכנסות משקי הבית שבהם גרים בני 65+ הן מעבודה; 25.4% מההכנסות הן מקצבאות ומתמיכות; 24.9% מפנסיות וקופות גמל; ו-8.4% מהון. קצבאות ותמיכות מהמוסד לביטוח לאומי מהוות 21.9% מההכנסות והן המקור העיקרי לקצבאות: 86.5% (לוח 3.14).

- במשקי בית של זקנים בודדים מהוות ההכנסות מקצבאות ומתמיכות 39.5% מההכנסה; 32.5% מפנסיות ומקופות גמל, ו-13.3% מעבודה. (לוח 3.14).

◆ ההכנסה הכספית הממוצעת ברוטו של בני 65+ (פרטים, לא משקי בית) עמדה בשנת 2018 על 7,815 ש"ח. הכנסתם הממוצעת של גברים בני 65+ הייתה 10,329 ש"ח ואילו של נשים בנות 65+ 5,752 ש"ח. 29.6% מהכנסותיהם של בני 65+ מקורן בעבודה, ו-29.8% מההכנסות מקורן בקצבאות המוסד לביטוח לאומי. בקרב הגברים, 38.2% מההכנסות מקורן בעבודה לעומת 16.9% בקרב הנשים (לוח 3.15).

◆ קיימים הבדלים בין קבוצות הגיל בהכנסה הכספית הממוצעת ברוטו בקרב בני 65+. בקרב בני 65-69 ההכנסה ברוטו היא הגבוהה ביותר ועומדת על 9,229 ש"ח. בקרב בני 70-74 ההכנסה היא 7,749, ובקרב בני 75-79 ההכנסה

1 משקי בית שבהם גרים בני 65+ כוללים את כל משקי הבית שבהם גר לפחות בן 65+ אחד. בכשליש ממשקי בית אלו גרים גם אנשים שאינם בני 65+.

עומדת על כ-7,048 ש"ח. בקרב בני +90 ההכנסה עומדת על 7,131 ש"ח (לוח 3.16).

♦ בשנת 2018 קיבלו 46% מהזקנים (גברים בני +67 ונשים בנות +62) שאינם עובדים **פנסייה שוטפת ממקום עבודה** או מקופת פנסייה הקשורה בעבודה (כולל הכנסה מפנסיה מהארץ, הכנסה מקרנות השתלמות, רנטה ופנסייה מחו"ל, הכנסה מקופות גמל וכן הכנסה מקיבוצים). 54.3% מהגברים בגילים אלה שאינם עובדים קיבלו פנסייה, לעומת 41.3% מהנשים. גובה ההכנסה הממוצעת מפנסיה הייתה 6,200 ש"ח; 7,761 ש"ח בקרב הגברים ו-5,040 ש"ח בקרב הנשים (לוח 3.17).

♦ 18.9% ממקבלי קצבת זיקנה ושאיירים קיבלו **השלמת הכנסה** מהמוסד לביטוח לאומי בשנת 2019. אחוז מקבלי השלמת ההכנסה נמצא במגמת ירידה מאז 1980, אז עמד השיעור על 45%. אחוז מקבלי השלמת הכנסה **על פי חוק הביטוח הלאומי** ירד באופן משמעותי במהלך השנים, כך, למשל, בשנת 1990 קיבלו 26.8% השלמת הכנסה לעומת 15.9% בשנת 2019 (לוח 3.18).

- **קיימים הבדלים בין היישובים** בארץ בשיעור המקבלים **השלמת הכנסה**, מבין מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים. היישובים הבולטים באחוז הגבוה יחסית של מקבלי השלמת הכנסה (למעלה מ-55% מהגבוה לנמוך) הם: ביר הדאג', ערערה בנגב, כסיפה, לקייה, תל שבע וחורה. עשרת היישובים הבולטים באחוז הנמוך יחסית של מקבלי השלמת הכנסה הם להבים, קיסריה, עומר, רמת ישי, פרדסייה, כפר ורדים, כוכב יאיר, שוהם, מיתר ואבן יהודה (לוח 3.19). המועצות האזוריות הבולטות באחוז גבוה של מקבלי השלמת הכנסה הן: נווה מדבר (57%), אל קסום (54%), ואל בטוף (40%); (לוח 3.20).

♦ הרכיב העיקרי **בהוצאה החודשית הממוצעת** של משקי בית של בני +65 הוא דיור (29.7%). במשקי בית שבהם גר זקן לבדו, משקלו של רכיב זה גבוה במיוחד (39.8%) לעומת 29.6% במשקי בית של זוג. מזון (17.5%) ותחבורה ותקשורת (16.3%) הם הסעיפים הגדולים הנוספים בהוצאות משקי בית שבהם גרים בני +65. במשקי בית של זוג, סעיף התחבורה והתקשורת מהווה 19.3% מההוצאה, בעוד שבמשק בית של יחיד סעיף זה מהווה 11.3% מההוצאה.

ההוצאה הממוצעת לבריאות במשקי בית שבהם גרים בני 65+ היא 8.4%. בקרב משקי הבית של כלל האוכלוסייה הרכיבים העיקריים בהוצאה החודשית הם דיור (24.8%), תחבורה ותקשורת (20.4%) ומזון (17.3%) (לוח 3.21).

- ההוצאה על חשמל וחימום הדירה מהווה 22.1% מההוצאות על **אחזקת הדירה ומשק הבית** במשקי בית של בני 65+. הרכיב של **עזרה בבית** מהווה 30% מההוצאות על משק הבית (לוח 3.22).

- ההוצאה על ביטוח בריאות מהווה 38.8% מההוצאה על בריאות במשקי בית של בני 65+ (לוח 3.22).

- מתוך **ההוצאה לתחבורה ולתקשורת**, סעיף ההוצאות לכלי רכב הוא הגבוה ביותר ומהווה 55% במשקי בית שבהם גרים בני 65+ ו-44.5% במשקי בית של בני 65+ הגרים לבדם. הוצאות על נסיעה לחוץ לארץ מהוות 29.2% מההוצאה לתחבורה ותקשורת במשקי בית של בני 65+. הוצאות טלפון, דואר ותקשורת של בני 65+ הגרים לבד הן 15% מהוצאות התחבורה והתקשורת לעומת 8.7% בקרב משקי בית של זוג בני 65+ (לוח 3.22).

◆ מקרב בני 65+, 21.4% מדווחים שהם **יכולים לכסות את ההוצאות החודשיות** ללא כל קושי, ו-4.1% מדווחים כי כלל אינם מצליחים לכסות את ההוצאות החודשיות. בקרב הגברים, 25.1% מדווחים שהם מכסים את ההוצאות ללא כל קושי לעומת 18.4% בקרב הנשים. (לוח 3.23).

◆ על פי נתוני הסקר החברתי, 8.7% מבני 65+ ויתרו על טיפול רפואי (מתוך אלה שהיו זקוקים לטיפול רפואי); 7.4% ויתרו על תרופות (מתוך אלה שזקוקים לתרופות); 6% ויתרו על ארוחה חמה לפחות פעם ביומיים ו-21% ויתרו על תחביב או פעילות פנאי (לוח 3.24).

◆ על פי **התפלגות הכנסות משקי הבית** של בני 65+ (בודד או זוג) 24.4% הם ברמת הכנסות של עד 3,000 ש"ח, 40.5% הם ברמת הכנסה שבין 3,000 ש"ח לבין 7,000 ש"ח, 16.4% הם ברמת הכנסה שבין 7,000 ש"ח לבין 10,000 ש"ח ו-18.6% הם ברמת הכנסה שמעל ל-10,000 ש"ח (לוח 3.25).

- **מדידת השוויוניות** בהתפלגות ההכנסות נטו לנפש תקנית באמצעות **מדד ג'יני** מראה כי מידת אי-השוויון במשקי בית של בני 65+ (בודד או זוג) בשנת 2018 היא 0.416 וכי היא גבוהה ממידת אי-השוויון בכלל משקי הבית באוכלוסייה, 0.355 (מדד ג'יני נע בין 0 ל-1, וככל שהוא קרוב יותר ל-1 אי-השוויון גדול יותר); (לוח 3.26).
- בדירוג הרשויות המקומיות לפי שיוכן **לאשכול חברתי-כלכלי**, בשנת 2018, נמצא כי 20.9% מבני 65+ חיים ברשויות מקומיות המשתייכות לשלושת האשכולות הנמוכים ביותר, 32.4% מבני 65+ חיים ברשויות המשתייכות לאשכולות הרביעי עד השישי, ו-45.4% מבני 65+ חיים ברשויות המשתייכות לאשכולות השביעי והשמיני. האשכול הממוצע של הרשויות (לפי הדירוג בשנת 2015) שבהן חיים בני 65+ לפי שיוכן הכלכלי-חברתי הוא 5.6 ואילו האשכול הממוצע בקרב כלל האוכלוסייה הוא 5.5 (לוח 3.27).
- ◆ בשנת 2018 היו כ-130 אלף **משפחות עניות** (לאחר תשלומי העברה ומסים ישירים) אשר בראשן עומדים בני 65+ והן מהוות 24.5% מכלל המשפחות שבראשן עומדים בני 65+. כ-227 אלף נפשות חיות במשפחות אלו ומהוות כ-24.7% מכלל הנפשות החיות במשפחות אשר בראשן עומדים בני 65+. מספר המשפחות העניות אשר בראשן עומדים בני 65+ - **לפני תשלומי ההעברה** - היה כ-268.9 אלף, כלומר ירידה של 51.5% במספר המשפחות העניות בעקבות תשלומי ההעברה (לוח 3.28).
- בחינת **העוני בקרב בני 65+ לפי הרכב משק הבית** מראה כי אחוז בני 65+ העניים גבוה יותר בקרב בני 65+ הגרים לבד ומגיע ל-30.9% לעומת 18.1% בקרב בני 65+ הגרים עם בן זוג ו/או עם ילדים (לוח 3.29).
- משפחות שבראשן עומדים בני 65+ הן 20.4% מכלל המשפחות באוכלוסייה והן מהוות 27.8% מהמשפחות העניות בישראל בשנת 2018 (לאחר תשלומי העברה ומסים ישירים); (לוח 3.30).
- ◆ בשנת 2018, ל-79.2% ממשקי הבית שבהם חיים בני 65+ ול-78.1% ממשקי הבית שבהם חיים רק בני 65+ (בודד או זוג) יש דירה בבעלותם המשמשת את בני משק הבית למגורים (לוח 3.31).

- על פי נתוני הסקר החברתי, 49.1% מבני 65+ עולי בריה"מ לשעבר גרים בדירה בבעלותם לעומת 79.2% מכלל בני 65+ ו-83.9% מבני 65+ הערבים. 82.1% אחוזים מבני 65+ הגברים גרים בדירה בבעלותם ו-76.9% מהנשים בנות 65+ (לוח 3.32).

◆ לפי נתוני הסקר החברתי (ממוצע לתקופה 2016-2018), 74.2% מבני 65+ גרים יותר מעשר שנים בדירתם הנוכחית, 56.3% מקרב עולי בריה"מ לשעבר ו-88.1% מקרב הערבים. 53.5% מבני 65+ גרים יותר מעשרים שנה בדירתם הנוכחית (לוח 3.33).

◆ קיימים הבדלים באשר לבעלות על מוצרים בני-קיימא במוצרים מסוימים לפי הרכב משק הבית של בני 65+. ב-29.6% ממשקי הבית של בני 65+ (בודד או זוג) יש מייבש כביסה, לעומת 17.9% ממשקי הבית בהם גרים בני 65+ לבד. מכונת כביסה מצויה ב-96.8% ממשקי הבית שבהם גרים בני 65+, וב-92.3% ממשקי הבית שבהם גרים בני 65+ לבד. ב-63.2% ממשקי הבית שבהם גרים בני 65+ יש מחשב ביתי אך רק ב-46.6% ממשקי הבית שבהם גרים בני 65+ לבד. טלפון סלולרי (אחד לפחות) יש ב-93.6% ממשקי הבית שבהם גרים בני 65+ וב-85.6% ממשקי הבית של בני 65+ הגרים לבד (לוח 3.34).

◆ על פי נתוני הסקר החברתי (ממוצע לתקופה שבין השנים 2016-2018), ל-59.5% מבני 65+ הייתה מכונת פרטית או מסחרית (עד 4 טון) שעמדה לרשות משק הבית שלהם - ל-68.8% מן הגברים ול-51.8% מן הנשים. הבעלות על רכב יורדת עם העלייה בגיל: ל-70.8% מבני 65-74 יש מכונת לעומת 40.9% מבני 75+. ל-16.5% מבני 65+ יש יותר ממכונת אחת לרשות משק הבית שלהם (לוח 3.35).

- 51.8% מבני 65+ מורשים לנהוג (בשנת 2018). אחוז הגברים המורשים לנהוג גבוה מאחוז הנשים (72.2% ו-35.5%, בהתאמה). אחוז המורשים לנהוג בקרב כלל האוכלוסייה בגיל 17 ומעלה הוא 70.9% (לוח 3.36).

- לפי הסקר החברתי (ממוצע לתקופה 2017-2018), 17.1% מבני 65+ המורשים לנהוג אינם נוהגים כלל. בקרב בני 65-74 13.9% אינם נוהגים

ובקרב בני 75+ 25.3% אינם נוהגים כלל. 60.5% מבני 65+ נוהגים 5-7 ימים בשבוע (לוח 3.37).

◆ מהסקר החברתי (ממוצע לתקופה 2016-2018) עולה כי ל-83.6% מבני 65+ יש **חברים** שאיתם הם נפגשים או מדברים בטלפון. בקרב בני 65-74 ל-87.1% יש חברים לעומת 77.7% בקרב בני 75+ (לוח 3.38).

◆ לפי הסקר החברתי (ממוצע לתקופה 2016-2018) 11.2% מבני 65+ מרגישים **בדידות** לעתים קרובות: 7.5% מהגברים ו-14.2% מהנשים. עם העלייה בגיל עולה תחושת הבדידות. 25.4% מבני 65-74 מרגישים בדידות מדי פעם או לעתים קרובות לעומת 38.4% מבני 75+ (לוח 3.39).

◆ לפי הסקר החברתי (ממוצע לתקופה 2016-2018) 9.5% מבני 65+ מרגישים **שאינן להם על מי לסמוך בשעת משבר או מצוקה**, 11.2% בקרב הגברים ו-8.1% בקרב הנשים. בקרב בני 65+ הערבים 16.8% מרגישים שאינן להם על מי לסמוך (לוח 3.40).

◆ לפי נתוני הסקר החברתי משנת 2018, 32.2% מבני 65+ דיווחו כי בשנה האחרונה הרגישו מלאי מרץ, תמיד או לעתים קרובות; 62.9% דיווחו כי הרגישו שהם יכולים להתמודד עם הבעיות שלהם תמיד או לעתים קרובות; 8.3% דיווחו כי הרגישו מדוכאים תמיד או לעתים קרובות; 19.2% דיווחו כי הרגישו לחוצים תמיד או לעתים קרובות; ו-20% דיווחו כי הרגישו שדאגות הפריעו להם לישון תמיד או לעתים קרובות (לוח 3.41).

◆ לפי הסקר החברתי (ממוצע לתקופה 2016-2018), 28.6% מבני 65+ מעסיקים **עוזרת או מטפלת** בתשלום. עם העלייה בגיל עולה גם אחוז המעסיקים עוזרת או מטפלת: 42.7% מבני 75+ מעסיקים לעומת 20% מבני 65-74. בקרב יהודים ואחרים 29.4% מבני 65+ מעסיקים עוזרת או מטפלת, ו-20% בקרב הערבים. מבין המעסיקים עוזרת או מטפלת בקרב בני 65-74, 15.1% מעסיקים אותה מעל עשר שעות שבועיות ובקרב בני 75+ 36.9% מעסיקים עוזרת או מטפלת מעל עשר שעות שבועיות. מתוך בני 65+ המעסיקים עוזרת או מטפלת, מקבלים 44.6% מימון מגוף ציבורי (כגון המוסד לביטוח לאומי או לשכת הרווחה). שיעור מקבלי המימון עולה עם

הגיל. בקרב בני 65-74 25.4% מקבלים סיוע במימון לעומת 59.4% מבני 75+ (לוח 3.42).

◆ 15.5% מבני 65+ **מתנדבים**, לפי הסקר החברתי (ממוצע לתקופה 2016-2018). תחום העיסוק העיקרי (35.3% מהמתנדבים) של בני 65+ המתנדבים הוא עזרה לנזקקים (כגון מוגבלים, קשישים, נוער במצוקה, לא עזרה כספית) ו-26.7% מהם מתנדבים בתחום של פעילויות חינוך ותרבות. 55.2% מבני 65+ המתנדבים עושים זאת בהיקף של 10 שעות ויותר בחודש (לוח 3.50).

◆ לפי הסקר החברתי (ממוצע לתקופה 2015-2018), 36.8% מבני 65+ **יצאו לנופש או לטיול** בארץ שכלל לינה מחוץ לבית. 43.8% מבני 65-74 יצאו לנופש לעומת 25.4% מבני 75+. 37.4% מבני 65+ **יצאו לנופש או לטיול בחוץ לארץ**: 45.2% מבני 65-74 ו-24.7% מבני 75+ (לוח 3.44).

◆ על פי נתוני הסקר החברתי (ממוצע לתקופה שבין השנים 2016-2018), 52% מבני 65+ **משתמשים במחשב** – 58.9% מן הגברים ו-46.3% מן הנשים. **שימושי האינטרנט** העיקריים של בני 65+ הם חיפוש מידע (89.8%), דואר אלקטרוני (70.1%) ורשתות חברתיות (77.1%). 48.2% מבני 65+ שמתמשים באינטרנט, עשו זאת לצורך שיחות וידאו או טלפון, 28.5% לצורך קניות ו-23.7% לצורך עבודה. 45.8% מבני 65+ השתמשו באינטרנט באמצעות מכשיר טלפון נייד (לוח 3.45).

◆ לפי הסקר החברתי (ממוצע לתקופה 2016-2018), 87.2% מבני 65+ דיווחו על **שביעות רצון מהחיים** באופן כללי (26.2% מרוצים מאוד ו-61% מרוצים). 69.5% מבני 65+ מרוצים או מרוצים מאוד ממצבם הכלכלי; 78.8% מרוצים או מרוצים מאוד מתחושת הביטחון בהליכה לבד באזור המגורים בשעת החשכה (29.5% מרוצים מאוד ו-49.3% מרוצים) (לוח 3.46).

◆ לפי נתוני הסקר החברתי (ממוצע לתקופה 2016-2018), 10.7% מבני 65+ הגדירו עצמם **כדתיים**. 3.9% מבני 65+ היהודים הגדירו עצמם כ**חרדים** ו-47% הגדירו עצמם לא דתיים-חילוניים. בקרב האוכלוסייה הלא-יהודית, 62.9% מבני 65+ מגדירים עצמם כדתיים (לוח 3.47).

- בהשוואה בין רמת הדתיות בהווה לבין רמת הדתיות בעבר, 14.2% מבני 65+ יהודים ואחרים מגדירים עצמם דתיים בהווה יותר מבעבר, ו-16.8% מגדירים עצמם פחות דתיים בהווה בהשוואה לעבר. לגבי 69% מהם מידת הדתיות לא השתנתה. בקרב האוכלוסייה הערבית, 47.8% מבני 65+ מגדירים עצמם דתיים בהווה יותר מבעבר ולגבי 49.3% מידת הדתיות לא השתנתה (לוח 3.48).

הגדרות והסברים

קבוצות אוכלוסייה ודת: בשנת 1999 שינתה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את ההגדרות של קבוצות האוכלוסייה. לפי ההגדרה החדשה, הקבוצה "יהודים ואחרים" כוללת יהודים, נוצרים שאינם ערבים ואנשים ללא סיווג דת; הקבוצה "ערבים" כוללת מוסלמים, נוצרים-ערבים ודרוזים. הנתונים מוצגים על-פי ההגדרה החדשה, אם כי, כאשר מדובר בנתונים שקדמו לקביעת ההגדרה החדשה, כגון לוחות היסטוריים או לוחות המבוססים על סקרי כוח אדם, הם מוצגים על-פי ההגדרה הקודמת של קבוצות אוכלוסייה: יהודים בלבד, וקבוצת "בני דתות אחרות", הכוללת ערבים, נוצרים שאינם ערבים ואנשים ללא סיווג דת.

סקרי כוח אדם: לוחות רבים בפרק זה מקורם בסקרי כוח אדם, המבוצעים על-ידי הלמ"ס משנת 1954. אוכלוסיית הסקר כוללת את האוכלוסייה הקבועה (דה-יורה) של מדינת ישראל - בני 15 ומעלה, את התושבים היהודים הגרים באזור יהודה והשומרון וגם עולים בכוח ותושבים קבועים השוהים בחוץ לארץ תקופה של פחות משנה. לא נכללו בסקר תיירים ותושבים ארעיים, אלא אם כן שהו בישראל יותר משנה ברציפות. החל מ-1968, נכללה בסקר אוכלוסיית מזרח ירושלים, והחל משנת 1982 נכללו גם התושבים הדרוזים בנפת גולן.

בשנת 2012 שינתה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את מבנה הסקר ממדידה רבעונית למדידה חודשית בהתאם להמלצות בין-לאומיות בנושאי תעסוקה ואבטלה. השינויים במבנה הסקר גרמו ל"שבר בסדרה" ויש להיזהר בהשוואת נתוני העבר לנתוני ההווה. השינויים בסדרת הנתונים נגרמו ברובם כתוצאה משינויים במדידה ולא כתוצאה משינויים כלכליים באותה תקופה.

למידע נוסף על סקרי כוח אדם, מומלץ לעיין במקור.

שנות לימוד: מספר השנים שלמד הנחקר באופן סדיר בבתי ספר, ולא לימוד עצמי או השתתפות בקורסים לא סדירים. בספירת השנים מביאים בחשבון רק שנות לימוד שהסתיימו. אם אדם לומד בעת הפקידה, שנת הלימוד מובאת בחשבון.

סוג בית ספר אחרון: סוג בית הספר האחרון שבו למד או לומד הנחקר, גם אם לא סיים את לימודיו בו.

ראש משק הבית: בלוחות על נתוני עוני, ראש משק הבית הוא ראש משק בית כלכלי. הגדרת ראש משק הבית נקבעת לפי "מידת" ההשתייכות לכוח העבודה, ללא התייחסות לגיל ולמין.

- ראש משק הבית הוא המפרנס העיקרי של משק הבית, כלומר המועסק שעובד 35 שעות או יותר בשבוע הקובע (כולל איש צבא קבע), והוא קודם למועסק שעובד עד 34 שעות בשבוע, שקודם לבלתי-מועסק.

- אם יש יותר מאדם אחד במשק הבית שמתאים, לפי ההגדרה, להיות ראש משק בית, ייקבע ראש משק הבית לפי סדר העדיפות שקובע המרואיין.

- אם אין מפרנס במשק הבית, ייקבע כראש משק הבית האדם שהמרואיין מחשיב כראש משק הבית.

הערה: ראש משק הבית הוא אדם בן 18 ומעלה (להוציא משקי בית שבהם המפרנס היחידי הוא בגיל 15-17 ומשקי בית שבהם יש בני 15-17 בלבד).

השבוע הקובע הוא השבוע המסתיים בשבת שלפני בוא הפוקד למשק הבית.

כוח העבודה האזרחי: כוח העבודה האזרחי כולל את כל האנשים מגיל 15 ומעלה, שהיו "מועסקים" או "בלתי-מועסקים" בשבוע הקובע, לפי הגדרות אלה: מועסקים הם אנשים שעבדו לפחות שעה אחת ב"שבוע הקובע" בעבודה כלשהי תמורת שכר, רווח או תמורה אחרת; כל העובדים בקיבוצים (בין בשירותים ובין בענפים אחרים); בני משפחה שעבדו ללא תשלום 15 שעות ויותר בשבוע; אנשים השוהים במוסדות שעבדו 15 שעות ויותר בשבוע.

קבוצת "המועסקים" מורכבת משלוש קבוצות משנה:

- "עבדו עבודה מלאה" - עובדים שעבדו 35 שעות או יותר בשבוע הקובע. מניין השעות כולל את השעות שהעובד היה עסוק בהן בקשר לעבודתו או לעסקו, כולל שעות נוספות עם תשלום או בלעדיו, שעות המתנה (כגון שעות המתנה לעבודה של בעל מונית או של סבל) ושעות ההכנה, שהן שעות עבודה הקשורות בעבודה, אפילו אינן מבוצעות במקום העבודה (כגון בדיקה והכנת שיעורים וחזרות).

- "עבדו עבודה חלקית" - עובדים שעבדו בין שעה ל-34 שעות בשבוע הקובע.

- "נעדרו זמנית מעבודתם הרגילה" - עובדים שנעדרו מעבודתם במשך כל השבוע הקובע בגלל מחלה, חופשה, מילואים, שביתה, מזג אוויר לא מתאים, הפסקת עבודה זמנית (עד 30 יום) או מסיבה אחרת. אנשים שנעדרו מעבודתם וגם חיפשו עבודה אחרת מוגדרים כנעדרים זמנית מעבודתם.

"בלתי-מועסקים" הם אנשים שלא עבדו כלל (אפילו שעה אחת) בשבוע הקובע וחיפשו עבודה באופן פעיל בארבעת השבועות האחרונים, כגון על-ידי רישום בלשכת העבודה של שירות התעסוקה או על-ידי פנייה אישית או בכתב, והיו יכולים להתחיל לעבוד בשבוע הקובע, לו הוצעה להם עבודה מתאימה ("זמינות לעבודה").

אנשים שאינם בכוח העבודה האזרחי הם גילאי 15 ומעלה, שלא היו "מועסקים" או "בלתי-מועסקים" בשבוע הקובע. בקבוצה זו נכללו אנשים שעבדו בהתנדבות ללא כל תמורה, עקרות בית, תלמידים, מי שאינם מסוגלים לעבוד, אנשים החיים מפנסייה, מרנטה וכדומה, שלא עבדו אפילו שעה אחת בשבוע הקובע. כן, נכללו בקבוצה זו חיילים בשירות סדיר.

קצבת זיקנה ושאיירים

מבוטחים בקצבת זיקנה ושאיירים הם תושבי ישראל שמלאו להם 18 שנה, למעט מי שעלה ארצה בגיל 60 ומעלה. זכאי לקצבת זיקנה הוא כל מבוטח, כאמור, שהגיע לגיל קצבת זיקנה. החל מיוני 2004, גיל הזכאות המותנה במבחן

הכנסות לקצבת זיקנה לגברים הוא 67, והגיל המוחלט (ללא מבחן הכנסות) הוא 70. לפיכך, קבלת קצבת זיקנה לגברים בגילים 67-70 מותנית במבחן הכנסות. גיל הזכאות המותנה במבחן הכנסות לקצבת זיקנה לנשים הועלה מ-60 ל-62 והגיל המוחלט (ללא מבחן הכנסות) עולה בהדרגה ובשנת 2018 היה 69 ו-4 חודשים. הוא צפוי לעלות בהדרגה ל-70 עד שנת 2020. לפיכך, קבלת קצבת זיקנה לנשים בגילים 62 עד 69 ו-4 חודשים מותנית במבחן הכנסות.

בעקבות שינויי חקיקה בשנים 2002-2003 בוטלה הצמדת הגמלה לשינויים החלים בשכר הממוצע. בינואר 2006 נכנס לתוקפו "הסכום הבסיסי" שהחליף את השכר הממוצע, לצורך קביעת שיעורי קצבות הזיקנה והשאירים וגם לצורך עדכון. בינואר 2006 עודכנו קצבות הזיקנה והשאירים ב-1.8%, נוסף על עדכון של 0.9% מינואר 2005, בהתאם לשינויים ברמת המחירים. בינואר 2008 הן עודכנו ב-2.8%, בהתאם לשינויים ברמת המחירים. באפריל 2008 הוגדלו שיעורי קצבות הזיקנה והשאירים הבסיסיות בשיעור של כ-1.9%. הקצבה הבסיסית ליחיד עלתה מ-16.2% מה"סכום הבסיסי" ל-16.5%, ולהרכבי משפחה אחרים היא עלתה בהתאם.

החל באפריל 2008 משולמת תוספת מיוחדת בעבור מבוטח שמלאו לו 80 שנה. שיעור התוספת המיוחדת בעבור מבוטח שמלאו לו 80 שנה הוא 1% מה"סכום הבסיסי".

בחוק ההתייעלות הכלכלית לשנת 2009 נקבע שקצבאות הזיקנה והשאירים הבסיסיות יגדלו בהדרגה עד שנת 2011 בשיעור של כ-7.3%. הקצבאות יגדלו בשיעור אחיד כך שיישמר הפער (בשיעור של 1% מהסכום הבסיסי) בין הקצבאות למי שטרם מלאו לו 80 לבין מי שכבר מלאו לו 80.

באוגוסט 2009 עמדה הקצבה ליחיד על 17% מהסכום הבסיסי, בינואר 2010 היא גדלה ל-17.35% ומינואר 2011 היא עמדה על 17.7% מהסכום הבסיסי. ב-2018 היא עומדת על 17.5% מהסכום הבסיסי.

סכום הקצבה **הבסיסית** ליחיד בשנת 2018 היה 1,535 ש"ח ולזוג 2,307 ש"ח. סכום הקצבה הבסיסית למי שמלאו לו 80 שנה הוא 1,622 ש"ח ליחיד ו-2,394 ש"ח לזוג.

קבלת הגמלה לא לפי חוק הביטוח הלאומי: המוסד לביטוח לאומי משלם לקשישים ולשאיירים שאינם זכאים לקצבה על-פי חוק הביטוח הלאומי, קצבאות הממומנות על-ידי הממשלה. זכאים לגמלה זו בעיקר עולים חדשים שבזמן עלייתם לארץ היו מעל גיל הפרישה (בהתאם לחוק גיל הפרישה), ולכן אינם מבוטחים על-פי חוק הביטוח הלאומי. שיעורי הקצבאות המשולמות להם זהים לשיעורי הקצבה לפי חוק, והזכאות מותנית בדרך כלל במבחן הכנסה.

השלמת הכנסה: משולמת למקבלי קצבאות זיקנה או שאירים שהכנסתם נמוכה, עד לסכום ההכנסה למינימום-קיום, המוגדרת בחוק הבטחת הכנסה לאוכלוסייה זו.

סכום הקצבה **הממוצעת** עם השלמת הכנסה ליחיד ב-2018 היא 3,204 ש"ח ולזוג 5,037 ש"ח.

למידע נוסף על קצבאות הביטוח הלאומי, מומלץ לעיין בדוח השנתי של המוסד לביטוח לאומי.

ממדי העוני

משפחה שהכנסתה הפנויה לנפש תקנית (ראה להלן הגדרת "נפש תקנית") נמוכה מקו העוני לנפש תקנית מוגדרת כ**משפחה ענייה**.

קו העוני מוגדר כרמת ההכנסה השווה ל-50% מההכנסה החציונית הפנויה לנפש תקנית. קו העוני מותאם לגודל המשפחה על-ידי שימוש בסולם שקילות, המתרגם את מספר הנפשות במשפחה לנפשות סטנדרטיות.

הכנסה פנויה היא ההכנסה הכלכלית של המשפחה (הכנסה המתקבלת מעבודה ומבעלות על אמצעי ייצור פיזיים ונכסים פיננסיים), בתוספת תשלומי העברה ובניכוי מסים ישירים.

תחולת העוני היא מדד המציין את היקף העוני במונחים של שיעור המשפחות העניות בכלל האוכלוסייה.

מדד ג'יני לאי-שוויון בהתחלקות ההכנסות במשק מודד את הפער שבין התחלקות ההכנסות בפועל, לבין התחלקות תאורטית, שבה כל משק בית מקבל חלק שווה בהכנסה הכוללת של המשק. ככל שהפער קטן יותר - המדד קרוב

בערכו ל-0, אז אי-השוויון במשק נמוך יותר. ככל שהפער גדול יותר - המדד קרוב בערכו ל-1, כלומר אי-השוויון במשק גדול יותר.

בשנת 2012 חל שינוי מבני בסקר של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה שעליו מתבססת מדידת העוני שעורך המוסד לביטוח לאומי. במקום להשתמש בשילוב של סקר הוצאות משק הבית וסקר הכנסות (כפי שהיה נהוג בין 1997 לבין 2011) הופסק השימוש בסקר הכנסות ובמקום זאת גדל המדגם של סקר הוצאות משק הבית בו מדווחים הנשאלים גם על הכנסותיהם. בנוסף בוצעו שינויים בכיסוי האוכלוסייה במדגם של סקר ההוצאות. גדל כיסוי האוכלוסייה הערבית בצפון וכן נכללו קיבוצים מתחדשים. בשל שינויים אלו ושינויים נוספים נוצר בשנה זו שבר בסדרה הסטטיסטית על פני זמן שאינו מאפשר השוואה ישירה של נתוני 2012 עם נתונים משנים קודמות. נתוני 2012 מהווים למעשה תצפית ראשונה בסדרת נתונים חדשה שתגדל עם השנים.

על דרך מדידת העוני בישראל מומלץ לקרוא בסקירה השנתית ובדו"ח ממדי העוני והפערים החברתיים של המוסד לביטוח לאומי.

לוחות המבוססים על נתונים מסקר הוצאות משק הבית

משק בית: קבוצת אנשים הגרים רוב ימות השבוע באותה דירה, ויש להם תקציב הוצאות משותף למזון. במשק הבית נכללים בני משפחה שהם חיילים או לומדים בפנימיות.

משקי בית של בני +65 חולקו לקבוצות הבאות:

- משקי בית שבהם גרים בני +65 - סך-כל משקי הבית שבהם גר אדם בן +65, לפי אחד הצירופים המפורטים להלן;
- גרים לבד - בני +65 הגרים במשק בית של יחיד;
- זוג שלפחות אחד מהם בן +65 - משק בית של שני אנשים אשר לפחות אחד מהם בן +65. מתוך קבוצה זו הופרדו משקי בית של בני זוג אשר שניהם בני +65;
- משקי בית אחרים - משקי בית בני יותר משתי נפשות, אשר לפחות אחד מהמתגוררים בהם הוא בן +65.

נפש תקנית: כדי לדרג את המשפחות לפי מצבן הכלכלי, עדיף למיין אותן לפי הכנסתן לנפש, ולא לפי ההכנסה המשפחתית הכוללת; וכדי להתחשב ביתרונות הכלכליים לגודל משפחה, הן מוינו, לא לפי ההכנסה המשפחתית המחולקת במספר הנפשות למעשה, אלא לפי ההכנסה המשפחתית המחולקת במספר "הנפשות התקניות".

נפש תקנית נקבעת על-פי סולם שקילות, המתרגם את מספר הנפשות במשפחה למספר הנפשות ה"תקניות" שבה. כך, לכל נפש נוספת במשפחה מיוחסת השפעה שולית קטנה יותר מבחינת העומס המוטל על תקציב המשפחה. במילים אחרות, תוספת ההכנסה הנחוצה למשפחה, כדי לשמור על רמת חיים קבועה, פוחתת עם גידול מספר הנפשות במשפחה.

לפרטים נוספים על דרך חישוב נפש תקנית מומלץ לעיין בסקר הוצאות המשפחה של הלמ"ס, או בסקירה השנתית של המוסד לביטוח לאומי.

הכנסה כספית ברוטו: סך ההכנסות הכספיות השוטפות של משק הבית לפני ניכוי תשלומי החובה. הכנסה זו כוללת את כל ההכנסות מעבודה שכירה של כל אחד מבני משק הבית (עם כל התוספות, כגון חודש 13, דמי הבראה וביגוד, שעות נוספות ופרמיות), מעבודה עצמאית או מעסק, הכנסות שוטפות מתמיכות (כולל העברות ממשקי בית אחרים) ומפנסיות, וכן הכנסות כספיות מרכוש, מריבית ומדיבידנד.

תשלומי חובה: המסים הישירים המוטלים על ההכנסות השוטפות - מס הכנסה ותשלומים לביטוח הלאומי.

הכנסה כספית נטו: הכנסה כספית ברוטו בניכוי תשלומי חובה.

הכנסה כספית לנפש תקנית: ההכנסה הכספית השוטפת של משק הבית (ברוטו או נטו) מחולקת במספר הנפשות התקניות במשק הבית.

הכנסה מהון: כוללת הכנסות מרנטה בארץ ומחו"ל, הכנסות מריבית על פיקדונות ועל איגרות חוב, דיבידנדים על מניות, וכן, את זקיפת הריבית האלטרנטיבית על ההון המושקע בדירה (שאינה בשכירות), הכנסה זקופה מהשתתפות מוסדית בתשלום שכר דירה, והריבית האלטרנטיבית על ההון המושקע ברכב.

פנסייה: הכנסה שוטפת לאחר פרישה מעבודה שמקורה במקום עבודה או בקופת פנסייה הקשורה בעבודה, הכנסה מקרנות השתלמות, רנטה ופנסייה מחו"ל, הכנסה מקיבוצים והכנסה מקופות גמל.

הוצאות לתצרוכת: סך-כל התשלומים שמשלם משק הבית על קניית מוצרים או שירותים, וכן צריכת שירותי דירה ורכב (שקנייתם מוגדרת כהשקעה ולא כתצרוכת). התשלומים כוללים לעתים גם ריבית, דמי הובלה או התקנה. קניית מוצר נחשבת לפי יום קבלתו; ולכן, מקדמה שמשלם משק הבית על חשבון מוצר או שירות שטרם נתקבלו אינה מוגדרת כהוצאה לתצרוכת.

למידע נוסף על הגדרות אלו מומלץ לעיין בפרסומי הלמ"ס לסקר הוצאות משק הבית.

הסקר החברתי: נערך על ידי הלמ"ס החל מ-2002, והוא נערך מדי שנה, על מדגם של נפשות בגיל 20 ומעלה. המדגם העיקרי לסקר מוצא ממרשם התושבים. בנוסף לכך, מוצא מדגם משלים מתוך אוכלוסיית העולים אשר הגיעו ארצה אחרי בחירת המדגם העיקרי. בשנת 2004 נכללה לראשונה האוכלוסייה הערבית של מזרח ירושלים בסקר. שאלון הסקר בנוי משני חלקים עיקריים: גרעין קבוע, המכיל שאלות קבועות במספר רב של תחומי חיים, וחלק נוסף המוקדש בכל שנה לנושא אחד או שניים הנחקרים לעומק. הלוחות המבוססים על שאלות מהגרעין הקבוע בסקר מעודכנים מדי שנה. הלוחות המבוססים על נושאי עומק נכונים למועד הסקר שבו נחקר הנושא ובשל חשיבותם הם נשארים בשנתון.

אין להניח כי אומדנים המתקבלים מהסקר החברתי יהיו זהים לאלה המתקבלים מסקרים מדגמיים אחרים של הלמ"ס, כולל אלה המבוססים על מדגמי משקי בית, או מנתונים אחרים אשר אינם מבוססים על סקרי מדגם. לכן, יש להיזהר, כאשר משווים אומדנים מהסקר החברתי לאומדנים מסקרים אחרים.

סימנים מיוחדים

ריק = אין נתונים או שהנתונים אינם רלוונטיים

.. = נתונים עם טעויות דגימה יחסיות גבוהות מ-30%

() = נתונים עם טעויות דגימה יחסיות בין 15% ל-30%

עיגול מספרים

סיכום הפירוטים אינו מתאים בהכרח לסך-הכול, בגלל עיגול המספרים.

מקורות

ההגדרות והנתונים בפרק זה מקורם בפרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, המוסד לביטוח לאומי ומכון מאיירס-גיוינט ברוקדייל.

לוח 3.1: בני 65+ וכלל האוכלוסייה*, לפי מספר שנות לימוד ומין, שנים נבחרות

אחוזים

שנות לימוד						מאפיינים
16+	15-13	12-9	8-5	4-0	סה"כ	
1970						
5.4	5.3	18.2	30.6	40.5	100.0	סה"כ בני 65+
1980						
5.6	6.8	25.2	32.1	30.3	100.0	סה"כ בני 65+
1990						
6.6	8.0	28.1	30.6	26.7	100.0	סה"כ בני 65+
2000						
11.6	14.1	29.4	25.0	19.7	100.0	סה"כ בני 65+
15.2	14.1	29.9	25.0	15.6	100.0	גברים
8.9	14.1	29.1	25.0	22.7	100.0	נשים
2010						
16.1	18.3	31.7	19.9	13.9	100.0	סה"כ בני 65+
20.5	17.4	33.2	19.8	9.1	100.0	גברים
12.8	19.0	30.6	20.1	17.5	100.0	נשים
21.8	22.5	44.9	7.2	3.5	100.0	כלל האוכלוסייה*
21.5	21.3	47.8	7.1	2.3	100.0	גברים
22.1	23.7	42.2	7.3	4.7	100.0	נשים
2015						
22.3	20.2	31.1	16.0	10.4	100.0	סה"כ בני 65+
26.8	18.6	32.2	15.8	6.6	100.0	גברים
18.7	21.5	30.2	16.2	13.4	100.0	נשים
26.0	22.4	43.2	5.7	2.8	100.0	כלל האוכלוסייה*
26.0	20.9	45.6	5.6	1.9	100.0	גברים
26.0	23.8	40.9	5.7	3.7	100.0	נשים

לוח 3.1: בני 65+ וכלל האוכלוסייה*, לפי מספר שנות לימוד ומין, שנים נבחרות (המשך)

אחוזים

שנות לימוד						מאפיינים
16+	15-13	12-9	8-5	4-0	סה"כ	
2017						
24.0	21.8	31.2	13.8	9.2	100.0	סה"כ בני 65+
28.5	20.0	32.1	14.0	5.5	100.0	גברים
20.5	23.2	30.5	13.6	12.2	100.0	נשים
27.5	22.2	42.8	5.1	2.5	100.0	כלל האוכלוסייה*
27.9	20.4	45.1	5.1	1.5	100.0	גברים
27.1	23.8	40.6	5.1	3.4	100.0	נשים
2018						
25.0	21.6	31.8	13.5	8.1	100.0	סה"כ בני 65+
30.0	19.6	32.5	13.4	4.6	100.0	גברים
20.9	23.3	31.2	13.6	10.9	100.0	נשים
28.3	21.9	42.4	5.2	2.2	100.0	כלל האוכלוסייה*
28.8	20.0	44.7	5.1	1.4	100.0	גברים
27.8	23.7	40.2	5.2	3.1	100.0	נשים

מקור: למ"ס, שנתון סטטיסטי
* בני 15+

לוח 3.2: התפלגות בני 65+, לפי מספר שנות לימוד, קבוצת אוכלוסייה ומין, 2018

אחוזים

גיל	יהודים			ערבים		
	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים
סה"כ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
4-0	5.3	3.2	6.9	38.7	19.2	55.9
8-5	11.7	10.5	12.7	34.5	44.0	26.2
10-9	8.9	8.9	8.8	6.8	9.1	4.7
12-11	24.6	25.0	24.3	9.4	11.5	7.6
15-13	22.9	20.8	24.7	3.2	4.1	2.5
16+	26.6	31.6	22.5	7.3	12.0	3.2

מקור: למ"ס, שנתון סטטיסטי

לוח 3.3: יהודים בני 65+, לפי מספר שנות לימוד ויבשת לידה, 2018

שנות לימוד	סה"כ		ישראל		אסיה-אפריקה		אירופה-אמריקה	
	אלפים	אחוזים	אלפים	אחוזים	אלפים	אחוזים	אלפים	אחוזים
סה"כ*	894.4	100.0	270.0	100.0	254.4	100.0	370.0	100.0
4-0	46.3	5.2	1.5	0.6	34.0	13.4	10.8	2.9
8-5	105.0	11.7	20.2	7.5	59.2	23.3	25.6	6.9
10-9	79.3	8.9	15.2	5.6	34.5	13.5	29.6	8.0
12-11	220.4	24.6	81.8	30.3	73.0	28.7	65.5	17.7
15-13	205.4	23.0	62.7	23.2	29.5	11.6	113.2	30.6
16+	238.1	26.6	88.7	32.9	24.2	9.5	125.2	33.8

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם

* לא כולל מקרים שבהם מספר שנות הלימוד או יבשת הלידה אינם ידועים; הסך הכול, כולל מקרים אלו, הוא 923.3

לוח 3.4: בני 65+ וכלל האוכלוסייה, לפי סוג בית ספר אחרון שבו למדו ולפי מין, 2018

סוג בית ספר אחרון	סה"כ	גברים	נשים
סה"כ בני 65+ שלמדו (אלפים) סוג בית הספר האחרון (אחוזים)	976.5	524.0	452.1
סה"כ	100.0	100.0	100.0
יסודי וחטיבת ביניים	17.9	18.9	16.9
תיכון מקצועי או חקלאי	10.8	8.3	13.8
תיכון עיוני	18.9	21.4	16.0
ישיבה	1.2	0.0	2.7
בית מדרש למורים ולגננות	3.1	5.0	0.9
על-תיכון להנדסאים ולטכנאים	6.0	3.8	8.4
על-תיכון אחר	6.4	8.4	4.1
מוסד אקדמי	31.6	29.7	33.8
מכינה קדם אקדמית	0.0	0.0	0.0
אחר	1.1	1.2	1.0
סוג בית ספר לא ידוע	2.8	3.3	2.4
סה"כ בכלל האוכלוסייה שלמדו (אלפים) סוג בית הספר האחרון (אחוזים)	6,267.3	3,180.3	3,087.0
סה"כ	100.0	100.0	100.0
יסודי וחטיבת ביניים	8.3	8.2	8.5
תיכון מקצועי או חקלאי	7.6	5.9	9.5
תיכון עיוני	31.6	31.7	31.6
ישיבה	3.2	0.0	6.5
בית מדרש למורים ולגננות	2.6	4.6	0.5
על-תיכון להנדסאים ולטכנאים	5.0	3.1	6.9
על-תיכון אחר	4.9	6.4	3.2
מוסד אקדמי	33.9	36.9	30.9
מכינה קדם אקדמית	0.2	0.1	0.2
אחר	1.0	1.2	0.9
סוג בית ספר לא ידוע	1.6	1.9	1.3

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם

לוח 3.5: בני 65+ וכלל האוכלוסייה, לפי התעודה הגבוהה ביותר שקיבלו ולפי מין, 2018

אחוזים

תעודה	בני 65+		סה"כ	כלל האוכלוסייה*
	גברים	נשים		
סה"כ למדו	100.0	100.0	100.0	100.0
תעודת סיום של בי"ס יסודי או חט"ב	20.8	20.8	20.8	18.6
תעודת סיום של בי"ס תיכון (שאינה תעודת בגרות)	17.7	16.4	15.3	15.4
תעודת בגרות	9.4	10.3	11.1	22.2
תעודת סיום של בי"ס על-תיכוני (שאינה תעודה אקדמית)	13.7	15.4	16.8	11.2
תואר אקדמי ראשון	14.6	14.8	14.9	17.8
תואר אקדמי שני	12.8	11.7	10.7	9.8
תואר אקדמי שלישי	4.0	2.8	1.7	1.3
תעודה אחרת	1.0	0.8	0.7	0.9
לא קיבלו אף תעודה	3.4	3.9	4.4	1.1
לא ידוע (סוג התעודה)	2.7	3.1	3.4	1.7

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם * בני 15 ומעלה

לוח 3.6: בני 65+ וכלל האוכלוסייה⁽¹⁾, שדיווחו על רמת ידיעה טובה או טובה מאד בעברית, 2016-2018

אחוזים

רמת ידיעה טובה או טובה מאד	דיבור	קריאה	כתיבה
בני 65+	73.7	66.3	62.1
גברים	77.6	72.3	68.6
נשים	70.4	61.3	56.8
גיל			
74-65	78.3	72.1	68.4
75+	66.1	56.8	51.8
קבוצת אוכלוסייה			
יהודים ואחרים	77.5	70.1	65.6
מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽²⁾	16.3	8.9	7.1
ערבים	33.0	26.0	25.3
כלל האוכלוסייה	84.7	81.7	79.9

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. שעלו משנת 1990 ואילך

2. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.7: בני 55+ בכוח העבודה האזרחי, לפי גיל, מין וקבוצת אוכלוסייה, שנים נבחרות

אחוז בכוח העבודה האזרחי מהאוכלוסייה המתאימה בכל תא

מאפיינים	בני דתות אחרות			יהודים			סה"כ		
	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים
1970									
64-55				23.4	89.4		22.1	88.5	55.2
65+				5.5	35.0		5.0	33.8	19.5
1980									
64-55				27.6	84.0	54.4	26.0	82.4	52.8
65+				7.0	29.1	17.4	6.6	27.9	16.7
1990									
64-55	3.7	55.6	28.0	33.1	75.7	52.8	30.2	73.7	50.4
59-55	5.5	66.1	..	45.0	83.0	63.0	41.0	81.0	60.2
64-60	0.9	38.6	..	21.4	64.6	42.2	19.4	65.4	40.0
65+	..	3.2	2.6	6.9	21.3	13.5	6.6	20.2	12.8
69-65	2.5	3.4	..	9.9	31.8	20.0	9.3	30.1	18.8
74-70	1.6	5.1	..	6.6	19.7	..	6.3	18.8	..
75+	..	2.9	..	4.8	13.4	..	4.6	12.7	..
2000									
64-55	..	39.2	23.8	41.8	67.9	54.0	37.6	63.9	50.0
59-55	11.9	43.2	27.8	55.7	76.0	65.3	49.9	71.1	60.1
64-60	..	34.6	19.1	28.8	60.0	43.1	26.0	56.6	40.2
65+	4.3	14.8	8.8	4.1	14.2	8.5
69-65	..	13.5	6.4	8.3	25.4	16.0	7.6	24.3	15.1
74-70	4.5	16.1	9.5	4.4	15.4	9.0
75+	1.8	6.7	3.9	1.8	6.3	3.7

לוח 3.7: בני 55+ בכוח העבודה האזרחי, לפי גיל, מין וקבוצת אוכלוסייה, שנים נבחרות (המשך)

אחוז בכוח העבודה האזרחי מהאוכלוסייה המתאימה בכל תא

בני דתות אחרות			יהודים			סה"כ			מאפיינים
סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים	
2010									
17.9	50.0	33.1	59.2	75.7	67.1	54.0	72.5	62.9	64-55
21.0	53.7	36.7	69.5	80.1	74.6	62.8	76.5	69.4	59-55
13.6	44.5	28.0	47.9	70.9	58.9	44.1	68.1	55.5	64-60
..	7.6	4.5	7.5	20.2	13.0	7.1	19.1	12.3	65+
..	18.6	11.8	20.6	45.1	32.0	18.4	41.0	29.1	69-65
..	7.4	19.3	12.5	6.6	17.8	11.4	74-70
..	1.6	6.3	3.5	1.7	6.0	3.5	75+
2016									
25.3	60.0	42.0	68.6	79.8	74.1	61.8	76.8	69.2	64-55
31.4	65.7	47.6	78.0	82.6	80.3	69.5	79.8	74.6	59-55
16.9	52.7	34.6	59.6	76.8	67.9	53.9	73.5	63.4	64-60
5.2	14.8	9.4	15.4	31.3	22.4	14.3	29.5	21.0	65+
9.9	29.2	18.5	33.3	55.4	43.7	30.5	52.5	40.8	69-65
4.9	10.9	7.7	15.8	30.3	22.6	14.3	27.8	20.6	74-70
0.8	2.5	1.5	2.6	10.4	5.8	2.5	9.7	5.4	75+
2018									
26.7	59.5	42.9	70.1	80.1	75.0	62.6	76.5	69.3	64-55
32.3	64.8	48.6	80.1	83.6	81.8	70.7	79.9	75.2	59-55
19.1	51.8	34.9	60.5	76.4	68.0	54.4	72.6	63.0	64-60
5.4	18.6	11.3	16.4	32.7	23.7	15.2	31.2	22.4	65+
11.9	37.2	23.9	35.8	56.3	45.7	33.0	54.1	43.1	69-65
3.5	7.4	5.2	16.0	33.8	24.2	14.6	31.1	22.2	74-70
..	5.3	2.7	2.9	10.1	5.9	2.7	9.7	5.6	75+

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם

לוח 3.8: בני 55+ מועסקים, לפי גיל ומין, שנים נבחרות

אחוז מהאוכלוסייה המתאימה בכל תא

מאפיינים	סה"כ	גברים	נשים
1970			
בני 64-55	52.2	83.9	20.8
בני 65+	18.0	31.1	4.7
1980			
בני 64-55	47.8	74.6	23.5
בני 65+	15.2	25.6	6.0
1990			
בני 64-55	48.9	71.7	29.1
בני 65+	12.9	20.0	6.9
2000			
בני 64-55	47.0	59.3	36.1
בני 65+	8.5	14.1	4.2
2005			
בני 64-55	52.8	63.5	43.1
בני 65+	10.4	16.3	5.9
2012			
בני 64-55	58.2	66.7	50.2
בני 65+	14.7	21.9	9.1
2015			
בני 64-55	66.2	73.2	59.7
בני 65+	18.5	26.0	12.6
2016			
בני 64-55	66.5	73.4	60.0
בני 65+	20.4	28.7	13.8
2018			
בני 64-55	67.3	73.7	61.2
בני 65+	21.9	30.3	15.0

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם

לוח 3.9: בני 55+ המועסקים במשרה חלקית מתוך כוח העבודה, לפי גיל ומין, שנים נבחרות

אחוז מהאוכלוסייה בכל תא

בני 65+			בני 65-69			בני 55-64			שנה
נשים	גברים	סה"כ	נשים	גברים	סה"כ	נשים	גברים	סה"כ	
62.0	37.2	40.4				39.4	12.5	17.9	1970
72.6	54.0	57.9				46.0	15.6	23.5	1980
78.6	59.1	64.6	74.7	51.8	58.0	47.9	20.0	29.0	1990
73.5	49.5	56.1	71.1	42.6	50.6	45.4	15.3	27.2	2000
74.6	50.6	58.0	74.0	42.6	52.6	47.1	17.2	29.3	2001
72.8	48.3	55.8	71.3	38.7	49.6	44.1	15.8	27.3	2002
74.1	53.9	60.1	72.4	47.5	55.0	44.6	17.3	28.8	2003
71.5	51.8	58.1	71.0	43.1	52.3	41.8	17.1	27.3	2004
71.0	48.2	55.6	68.5	41.0	49.8	43.9	16.7	28.2	2005
67.1	44.5	51.3	69.8	37.3	47.1	42.5	16.3	27.5	2006
72.2	41.0	50.1	74.4	35.0	47.1	42.1	16.3	27.5	2007
66.6	41.7	49.0	61.6	34.6	43.2	41.6	17.7	28.2	2008
69.7	43.0	51.7	64.8	33.7	44.3	42.9	17.7	29.0	2009
69.5	43.0	51.6	64.5	33.5	44.0	42.7	17.7	28.8	2010
66.1	44.8	51.5	61.7	34.9	43.8	41.0	18.4	28.5	2011
62.3	39.5	47.5	58.4	30.5	41.1	41.1	18.6	28.7	2012
65.0	37.0	46.8	63.2	29.5	42.3	41.6	18.9	29.2	2013
63.1	37.8	46.8	59.8	30.3	41.5	40.1	18.4	28.4	2014
62.2	37.5	46.8	60.9	30.5	42.6	38.0	16.9	26.6	2015
60.2	35.6	44.9	58.2	27.8	39.9	37.6	16.5	26.1	2016
61.4	36.2	45.6	57.5	28.8	40.1	39.1	16.6	27.0	2018

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם

לוח 3.10: ממוצע שעות עבודה לשבוע למועסקים* בני 55+, לפי מין וקבוצת אוכלוסייה, 2018

מין	בני 65+			בני 55-64		
	בני דתות אחרות	יהודים	סה"כ	בני דתות אחרות	יהודים	סה"כ
סה"כ	34.2	28.6	28.9	38.3	35.4	35.7
גברים	37.6	32.6	32.9	40.7	40.3	40.4
נשים	24.6	22.2	22.3	33.2	30.1	30.3

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם
* לא כולל נעדרים זמנית מעבודתם

לוח 3.11: השתתפות בני 55+ וכלל האוכלוסייה בכוח העבודה, לפי מחוז מגורים ומין, 2018

אחוז בכוח העבודה מהאוכלוסייה המתאימה בכל תא

מחוז	בני 65+			בני 55-64			כלל האוכלוסייה*
	נשים	גברים	סה"כ	נשים	גברים	סה"כ	
סה"כ	15.2	31.2	22.4	62.6	76.5	69.3	63.9
ירושלים	14.7	27.1	20.3	53.8	68.8	61.1	54.4
הצפון	10.7	29.1	19.1	45.2	69.9	57.3	58.7
חיפה	14.6	27.9	20.4	62.7	75.8	69.0	62.6
המרכז	17.6	35.0	25.7	69.8	82.0	75.7	69.4
תל אביב	17.4	32.9	24.2	72.8	80.6	76.5	69.3
דרום	11.2	27.4	18.3	60.9	73.5	67.2	61.4

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם
* בני 15 ומעלה

לוח 3.12: בני 55+ בכוח העבודה האזרחי, לפי שנות לימוד ולפי גיל, שנים נבחרות

אחוז מהאוכלוסייה המתאימה בכל תא

שנות לימוד					סה"כ	מאפיינים
16+	15-13	12-9	8-5	4-0		
						בני 65+
26.0	22.2	19.0	10.6	3.0		1990
20.3	10.7	10.4	6.1	..		1999
22.3	12.6	10.8	6.5	..		2005
25.6	(15.6)	12.8	(5.7)	..		2010
						2015
84.3	84.4	73.1	36.3	29.5	74.7	59-55
73.9	69.5	62.2	36.4	17.1	62.9	64-60
31.4	21.6	20.2	9.7	2.0	19.1	65+
47.0	40.6	37.5	23.8	6.4	37.9	69-65
25.7	20.4	16.9	11.0	3.7	17.4	74-70
13.4	5.1	5.9	2.7	0.7	5.4	75+
						2016
85.5	83.0	71.9	33.3	29.8	74.6	59-55
73.4	68.6	63.4	37.8	12.9	63.4	64-60
33.5	23.2	22.3	10.3	2.4	21.0	65+
51.3	42.0	40.3	25.2	6.0	40.8	69-65
30.5	22.6	20.1	12.6	3.9	20.6	74-70
11.6	5.6	6.1	2.4	1.4	5.4	75+
						2018
86.5	84.6	71.7	33.0	25.4	75.2	59-55
73.3	69.6	62.3	31.7	12.3	63.0	64-60
33.4	25.0	23.0	11.4	2.5	22.4	65+
53.4	46.5	41.4	25.4	12.1	43.1	69-65
30.8	22.8	22.0	10.8	..	22.2	74-70
10.4	5.5	6.2	4.1	1.0	5.6	75+

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם

לוח 3.13א: בני 55+, לפי תכונות כוח העבודה, גיל ומין, 2018

אלפים, ממוצע שנתי

70+	69-65	65+	64-60	59-55	64-55	מאפיינים
685.6	346.8	1,032.5	387.6	415.5	803.1	סה"כ גברים ונשים
81.7	149.7	231.3	244.3	312.6	556.9	בכוח העבודה
80.4	145.2	225.7	237.8	302.4	540.2	מזה: מועסקים
296.9	167.5	464.4	183.1	206.7	389.7	סה"כ גברים
54.3	90.5	144.8	132.9	165.1	298.0	בכוח העבודה
53.4	87.1	140.6	128.9	158.5	287.4	מזה: מועסקים
388.7	179.3	568.1	204.6	208.8	413.3	סה"כ נשים
27.3	59.1	86.5	111.4	147.6	258.9	בכוח העבודה
27.0	58.1	85.1	108.9	143.9	252.8	מזה: מועסקות

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם

לוח 3.13: בני +55, לפי תכונות כוח העבודה, גיל ומין, 2018

אחוזים, ממוצע שנתי

מאפיינים	70+	69-65	65+	64-60	59-55	64-55
גברים ונשים						
אחוז בכוח העבודה ⁽¹⁾	11.9	43.1	22.4	63.0	75.2	69.3
אחוז המועסקים ⁽²⁾	98.5	97.0	97.6	97.4	96.7	97.0
אחוז המועסקים בקבוצה ⁽³⁾	11.7	41.9	21.9	61.3	72.8	67.3
גברים						
אחוז בכוח העבודה ⁽¹⁾	18.3	54.1	31.2	72.6	79.9	76.5
אחוז המועסקים ⁽²⁾	98.4	96.2	97.0	97.0	96.0	96.5
אחוז המועסקים בקבוצה ⁽³⁾	18.0	52.0	30.3	70.4	76.7	73.7
נשים						
אחוז בכוח העבודה ⁽¹⁾	7.0	33.0	15.2	54.4	70.7	62.6
אחוז המועסקות ⁽²⁾	98.8	98.3	98.4	97.8	97.5	97.6
אחוז המועסקות בקבוצה ⁽³⁾	7.0	32.4	15.0	53.2	68.9	61.2

מקור: למ"ס, סקרי כוח אדם

1. אחוז בכוח העבודה מתוך סה"כ בקבוצת הגיל המתאימה
2. אחוז המועסקים מתוך אלה שבכוח העבודה
3. אחוז המועסקים מתוך סה"כ בקבוצת הגיל המתאימה

לוח 3.14: הכנסה⁽¹⁾ למשק בית של בני 65+, ובקרב כלל האוכלוסייה, לפי סוג משק הבית, 2018

משקי בית	משקי בית של בני 65+ (בודד או זוג)				סה"כ משקי בית של בני 65+ (בודד או זוג)			סה"כ משקי בית שבהם גרים בני 65+	סוג ההכנסה ומקורה
	מס' משקי בית	מס' משקי בית	מס' משקי בית	מס' משקי בית	מס' משקי בית	מס' משקי בית	מס' משקי בית		
אחרים	3	5	4	2	1	1+2	1+2+3	הרכב קבוצות משקי הבית	
כל משקי הבית באוכלוסייה	31.5	22.4	77.6	37.5	31.0	68.5	100.0	התפלגות משקי הבית של בני 65+ (אחוזים)	
הכנסה כספית ממוצעת ברוטו	21,063	21,489	22,102	17,356	18,419	8,115	13,756	16,192	
סה"כ ממוצע תשלומי חובה	3,787	2,873	3,878	1,891	2,336	734	1,611	2,009	
מס הכנסה	2,342	1,776	2,683	1,297	1,607	500	1,106	1,317	
תשלומים לביטוח לאומי	710	452	574	202	285	46	177	264	
ביטוח בריאות ממלכתי	734	645	620	392	443	189	328	428	
הכנסה כספית ממוצעת נטו	17,276	18,616	18,224	15,465	16,083	7,381	12,145	14,183	
הרכב הכנסה כספית ממוצעת ברוטו (אחוזים)									
מעבודה	78.3	59.0	60.9	24.5	34.2	13.3	28.6	41.3	
מזה: מעבודה שכירה	85.6	86.7	87.7	73.5	80.3	87.7	81.2	84.5	
מעבודה עצמאית	14.4	13.3	12.3	26.5	19.7	12.3	18.8	15.5	
מהון	4.4	3.7	6.5	12.1	10.6	14.7	11.7	8.4	
מפנסיות וקופות גמל (כולל מחוי"ל)	6.9	15.5	18.7	36.0	31.3	32.5	31.6	24.9	
מקצבאות ומתמיכות	10.5	21.8	13.9	27.4	23.8	39.5	28.0	25.4	
מזה: מהמוסד לביטוח לאומי	77.6	85.6	90.8	88.3	88.7	84.0	86.9	86.5	
ממוסדות אחרים	12.5	10.8	5.7	9.5	8.9	13.6	10.7	10.7	
ממשקי בית	9.9	3.6	3.4	2.2	2.4	2.4	2.4	2.8	

לוח 3.14: הכנסה⁽¹⁾ למשק בית של בני 65+, ובקרב כלל האוכלוסייה, לפי סוג משק הבית, 2018 (המשך)

		משקי בית של בני 65+ (בודד או זוג)							
משקי בית אחרים כל משקי שבהם לפחות 65+ הבית באוכלוסייה	מס' משקי בית אחרים כל משקי שבהם לפחות 65+ הבית באוכלוסייה	מהם ⁽²⁾ :				סה"כ		סה"כ משקי בית של בני 65+ (בודד או זוג)	סה"כ משקי בית שבהם גרים בני 65+
		סה"כ משקי בית שבהם גרים בני 65+	זוג, לפחות אחד	זוג, שניהם בני 65+	גרים לבד	1	2		
3	5	4	2	1	1+2	1+2+3	11,051	8,284	סוג ההכנסה ומקורה
									הרכב קבוצות משקי הבית
									הכנסה כספית ממוצעת ברוטו
7,796	7,765	11,051	8,678	9,209	6,492	8,284	8,059	8,059	לנפש תקינה
									הכנסה כספית ממוצעת נטו
6,395	6,727	9,112	7,732	8,041	5,905	7,314	7,059	7,059	לנפש תקינה
									הכנסה כספית חציונית ברוטו
16,343	17,356	16,754	12,139	13,096	5,776	8,730	11,271	11,271	לנפש תקינה
									הכנסה כספית חציונית נטו
6,393	6,677	8,377	6,069	6,548	4,621	5,502	5,894	5,894	לנפש תקינה
									הכנסה כספית חציונית נטו
5,749	6,107	7,247	5,648	6,165	4,335	5,199	5,482	5,482	לנפש תקינה

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית
 1. ש"ח, מחירים שוטפים, ממוצע ל-2018
 2. טורים 4 ו-5 הם ההרכב באחוזים של טור 2

לוח 3.15: הכנסה כספית ממוצעת ברוטו לחודש של בני 65+, לפי מין ולפי מקור הכנסה, שנים נבחרות

בש"ח, מחירים שוטפים, ממוצע שנתי

ההכנסה ומקורה	סה"כ	גברים	נשים
2010			
סה"כ הכנסה ממוצעת ברוטו	5,274	6,935	3,966
מזה (באחוזים):			
מעבודה	20.8	30.1	8.0
מהמוסד לביטוח לאומי	37.5	29.2	48.9
מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית	4.9	3.8	6.5
2015			
סה"כ הכנסה ממוצעת ברוטו	6,701	8,684	5,074
מזה (באחוזים):			
מעבודה	25.7	32.9	15.5
מהמוסד לביטוח לאומי	31.6	23.6	42.7
מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית	5.1	4.6	5.8
2017			
סה"כ הכנסה ממוצעת ברוטו	7,389	9,552	5,584
מזה (באחוזים):			
מעבודה	28.2	37.4	15.1
מהמוסד לביטוח לאומי	31.0	23.5	41.6
מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית	4.9	4.0	6.2
2018			
סה"כ הכנסה ממוצעת ברוטו	7,815	10,329	5,752
מזה (באחוזים):			
מעבודה	29.6	38.2	16.9
מהמוסד לביטוח לאומי	29.8	22.1	41.2
מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית	4.8	3.9	6.0

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

לוח 3.16: הכנסה כספית ממוצעת ברוטו לחודש של בני 65+ לפי גיל ולפי מקור הכנסה, שנים נבחרות

בש"ח, מחירים שוטפים ממוצע שנתי

							מקור ההכנסה
90+	89-85	84-80	79-75	74-70	69-65	65+	
							2010
4,513	5,050	4,877	4,657	5,506	5,858	5,274	סה"כ הכנסה ממוצעת ברוטו
							מזה (באחוזים):
0.0	2.5	2.7	3.8	23.5	42.3	20.8	מעבודה
50.1	43.4	45.9	43.6	37.6	27.7	37.5	מהמוסד לביטוח לאומי
10.7	9.9	7.9	5.9	4.3	2.1	4.9	מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית
							2015
5,682	5,548	6,538	5,750	6,634	7,785	6,701	סה"כ הכנסה ממוצעת ברוטו
							מזה (באחוזים):
0.0	4.5	5.4	8.8	21.3	47.7	25.7	מעבודה
44.3	44.8	37.2	39.6	33.9	21.6	31.6	מהמוסד לביטוח לאומי
13.2	10.0	11.4	6.5	3.6	2.1	5.1	מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית
							2017
6,310	6,231	6,491	6,480	7,470	8,604	7,389	סה"כ הכנסה ממוצעת ברוטו
							מזה (באחוזים):
0.0	0.8	9.3	13.1	24.9	50.1	28.2	מעבודה
44.3	45.0	39.9	37.8	31.8	21.3	31.0	מהמוסד לביטוח לאומי
16.3	11.0	9.2	8.3	3.1	1.6	4.9	מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית
							2018
7,131	7,276	6,159	7,048	7,749	9,229	7,815	סה"כ הכנסה ממוצעת ברוטו
							מזה (באחוזים):
2.8	1.4	4.9	12.0	26.2	54.1	29.6	מעבודה
45.0	37.8	43.0	37.4	31.6	18.5	29.8	מהמוסד לביטוח לאומי
18.6	14.2	9.6	6.5	2.3	1.7	4.8	מוסדות אחרים ותמיכות ממשקי בית

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

לוח 3.17: נשים בנות +62 וגברים בני +67 שאינם עובדים, המקבלים פנסיה⁽¹⁾ וגובה ההכנסה החודשית הממוצעת מפנסיה, לפי מין, שנים נבחרות

מקבלי פנסיה וגובה ההכנסה	סה"כ	גברים	נשים
2005			
סה"כ גברים ונשים ⁽²⁾ שאינם עובדים (באלפים)	603.0	212.5	390.5
מתוכם: מקבלי פנסיה	203.1	92.7	110.4
אחוז מקבלי הפנסיה	33.7	43.6	28.3
הכנסה חודשית ממוצעת מפנסיה (ש"ח)	3,671	4,520	3,209
2010			
סה"כ גברים ונשים ⁽²⁾ שאינם עובדים (באלפים)	655.9	227.7	428.2
מתוכם: מקבלי פנסיה	246.1	99.5	146.6
אחוז מקבלי הפנסיה	37.5	43.7	34.2
הכנסה חודשית ממוצעת מפנסיה (ש"ח)	4,501	5,394	4,026
2015			
לא כולל קבלת הכנסה מפנסיה ומרנטה מחו"ל			
סה"כ גברים ונשים ⁽²⁾ שאינם עובדים (באלפים)	750.4	271.7	478.8
מתוכם: מקבלי פנסיה	305.2	138.9	166.3
אחוז מקבלי הפנסיה	40.7	51.1	34.7
הכנסה חודשית ממוצעת מפנסיה (ש"ח)	5,909	7,186	4,843
כולל קבלת הכנסה מפנסיה ומרנטה מחו"ל			
סה"כ גברים ונשים ⁽²⁾ שאינם עובדים (באלפים)	750.4	271.7	478.8
מתוכם: מקבלי פנסיה	355.7	147.6	188.0
אחוז מקבלי הפנסיה	44.7	54.4	39.3
הכנסה חודשית ממוצעת מפנסיה (ש"ח)	5,748	7,092	4,692

לוח 3.17: נשים בנות +62 וגברים בני +67 שאינם עובדים, המקבלים פנסייה⁽¹⁾ וגובה ההכנסה החודשית הממוצעת מפנסייה, לפי מין, שנים נבחרות (המשך)

מקבלי פנסייה וגובה ההכנסה	סה"כ	גברים	נשים
2017			
לא כולל קבלת הכנסה מפנסייה ומרנטה מחו"ל			
סה"כ גברים ונשים ⁽²⁾ שאינם עובדים (באלפים)	792.9	292.3	500.6
מתוכם: מקבלי פנסייה	333.6	138.8	194.7
אחוז מקבלי הפנסייה	42.1	47.5	38.9
הכנסה חודשית ממוצעת מפנסייה (ש"ח)	6,227	7,677	5,194
כולל קבלת הכנסה מפנסייה ומרנטה מחו"ל			
סה"כ גברים ונשים ⁽²⁾ שאינם עובדים (באלפים)	792.9	292.3	500.6
מתוכם: מקבלי פנסייה	367.0	152.9	214.2
אחוז מקבלי הפנסייה	46.3	52.3	42.8
הכנסה חודשית ממוצעת מפנסייה (ש"ח)	5,995	7,350	5,028
2018			
לא כולל קבלת הכנסה מפנסייה ומרנטה מחו"ל			
סה"כ גברים ונשים ⁽²⁾ שאינם עובדים (באלפים)	831.8	300.4	531.4
מתוכם: מקבלי פנסייה	349.4	149.3	200.1
אחוז מקבלי הפנסייה	42.0	49.7	37.7
הכנסה חודשית ממוצעת מפנסייה (ש"ח)	6,451	8,125	5,203
כולל קבלת הכנסה מפנסייה ומרנטה מחו"ל			
סה"כ גברים ונשים ⁽²⁾ שאינם עובדים (באלפים)	831.8	300.4	531.4
מתוכם: מקבלי פנסייה	382.4	163.1	219.3
אחוז מקבלי הפנסייה	46.0	54.3	41.3
הכנסה חודשית ממוצעת מפנסייה (ש"ח)	6,200	7,761	5,040

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

- עד שנת 2010 כולל הכנסה מפנסייה מהארץ, הכנסה מקרנות השתלמות, רנטה ופנסייה מחו"ל והכנסה מקופות גמל, ללא הכנסה מקיבוצים. מ-2015 כולל גם הכנסה מקיבוצים
- נשים בנות +62 וגברים בני +67

לוח 3.18: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים מהמוסד לביטוח לאומי, על-פי חוק ושלא על-פי חוק, שנים נבחרות

אחוזים

אחוז ממקבלי קצבת זיקנה ושאיירים			
שנה	סה"כ	לפי חוק הביטוח הלאומי	לא לפי חוק הביטוח הלאומי
1980	45.3	39.7	95.1
1990	31.8	26.8	96.1
1995	33.4	22.4	94.5
2000	30.8	19.5	95.0
2005	27.0	17.7	94.9
2006	26.6	17.8	95.0
2007	26.2	17.8	95.0
2008	25.7	17.7	95.0
2009	25.2	17.8	94.9
2010	24.8	17.8	94.8
2011	24.0	17.6	94.4
2012	23.3	17.4	94.1
2013	22.5	17.1	93.9
2014	21.8	16.9	93.8
2015	20.6	16.3	90.4
2016	20.4	16.4	89.1
2017	20.1	16.5	88.2
2018	19.7	16.4	87.6
2019	18.9	15.9	85.4

מקור: המוסד לביטוח לאומי

**לוח 3.19: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים
מהמוסד לביטוח לאומי, לפי רשות מקומית⁽¹⁾, 2019**

דצמבר

יישוב	מספרים מוחלטים	אחוזים
סה"כ ארצי ⁽²⁾	195,477	18.9
סה"כ בישובים מעל 5,000 תושבים	190,048	19.8
אבו גוש	128	29.4
אבו סנאן	213	24.7
אבן יהודה	55	3.1
אום אל פחם	620	26.0
אופקים	1,195	39.6
אור יהודה	712	14.9
אור עקיבא	935	32.1
אורנית	25	3.6
אזור	135	7.8
אילת	1,138	20.3
אכסאל	248	37.7
אלעד	72	8.7
אלפי מנשה	31	4.2
אעבלין	292	35.1
אפרתה	29	4.9
אריאל	851	35.1
אשדוד	10,637	32.9
אשקלון	8,087	37.1
באקה אל-גרביה	286	18.3
באר יעקב	191	11.0
באר שבע	9,887	31.5
בועיינה-נוג'יידאת	194	49.4
בוקעאת'א	155	39.4
ביר אל-מכסור	181	39.3
ביר הדאג'	43	68.3

לוח 3.19: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים מהמוסד לביטוח לאומי, לפי רשות מקומית⁽¹⁾, 2019 (המשך)

דצמבר

יישוב	מספרים מוחלטים	אחוזים
בית אל	21	7.6
בית גין	148	17.9
בית דגן	47	6.0
בית שאן	366	17.2
בית שמש	1,184	26.2
ביתר עילית	135	20.3
בני ברק	1,584	12.0
בני עיי"ש	541	41.8
בנימינה גבעת-עדה	81	6.5
בסמ"ה	143	32.6
בסמת טבעון	116	25.8
בענה	171	39.7
בת חפר	20	7.2
בת ים	8,275	27.8
גבע בנימין	37	15.2
גבעת זאב	105	8.0
גבעת שמואל	211	7.2
גבעתיים	459	4.9
גידידה-מכר	349	30.3
גדרה	394	14.9
גזולס	51	12.0
גייסר א-זרקא	66	11.1
גילגוליה	133	25.7
גן יבנה	158	9.3
גני תקווה	102	3.6
גית	104	14.3
דאליית אל-כרמל	317	23.9
דבורייה	174	29.2
דייר אל-אסד	192	31.6
דייר חנא	258	42.2

לוח 3.19: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים מהמוסד לביטוח לאומי, לפי רשות מקומית⁽¹⁾, 2019 (המשך)

דצמבר

אחוזים	מספרים מוחלטים	יישוב
35.1	1,632	דימונה
6.9	548	הוד השרון
7.0	1,221	הרצלייה
4.7	117	זיכרון יעקב
16.3	69	זמר
29.7	106	זרזיר
23.2	3,486	חדרה
16.2	5,665	חולון
55.1	226	חורה
11.6	46	חורפיש
22.0	12,293	חיפה
19.6	217	חצור הגלילית
23.7	1,468	טבריה
28.7	81	טובא-זנגרייה
27.1	205	טורעאן
20.8	557	טייבה
29.3	553	טירה
22.3	788	טירת כרמל
38.5	715	טמרה
3.8	41	יאנוח-ג'ת
14.9	791	יבנה
7.3	333	יהוד
34.5	394	יפיע
23.7	633	יקנעם עילית
34.2	338	ירוחם
15.3	11,851	ירושלים
11.3	96	ירכא
45.6	261	כאבול
2.8	31	כוכב יאיר

לוח 3.19: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים מהמוסד לביטוח לאומי, לפי רשות מקומית⁽¹⁾, 2019 (המשך)

דצמבר

אחוזים	מספרים מוחלטים	יישוב
29.1	48	כוכב יעקב
60.3	261	כסיפה
14.7	55	כסרא-סמיע
31.6	78	כעביה-טבאש-חג'אג'רה
2.4	21	כפר ורדים
4.5	14	כפר חב"ד
17.1	159	כפר יאסיף
10.0	214	כפר יונה
38.2	407	כפר כנא
32.6	283	כפר מנדא
9.1	1,652	כפר סבא
25.6	254	כפר קאסם
16.7	178	כפר קרע
34.1	3,011	כרמיאל
1.4	11	להבים
31.5	3,041	לוד
59.8	247	לקייה
4.1	151	מבשרת ציון
35.3	274	מגיד אל כרום
47.7	361	מגידל שמס
32.5	1,333	מגדל העמק
6.8	473	מודיעין-מכבים-רעות
14.0	97	מודיעין עילית
13.8	177	מזכרת בתיה
2.9	26	מיתר
19.6	696	מעלה אדומים
9.9	159	מעלה עירון
41.1	1,339	מעלות-תרשיחא
38.4	199	מצפה רמון

לוח 3.19: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים מהמוסד לביטוח לאומי, לפי רשות מקומית⁽¹⁾, 2019 (המשך)

דצמבר

יישוב	מספרים מוחלטים	אחוזים
מריאר	350	27.5
משהד	116	19.9
נהרייה	2,319	22.8
נחף	190	34.4
נס ציונה	504	8.8
נוף הגליל	1,996	31.3
נצרת עילית	3,497	42.1
נשר	1,061	27.1
נתיבות	794	32.9
נתניה	7,966	22.4
סחי'נין	619	40.0
עומר	29	1.9
עיילבון	114	22.6
עילוט	115	35.6
עין מאהל	250	42.4
עכו	2,449	34.5
עספיא	215	19.5
עפולה	2,429	30.5
עראבה	408	32.3
ערד	1,732	41.9
ערערה	234	18.7
ערערה בנגב	227	62.5
עתלית	78	9.0
פורידיס	151	22.9
פקיעין (בוקיעה)	79	15.7
פרדס חנה-כרכור	704	14.6
פרדסייה	16	2.3
פתח תקווה	6,243	16.4
צור הדסה	57	12.1

לוח 3.19: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים מהמוסד לביטוח לאומי, לפי רשות מקומית⁽¹⁾, 2019 (המשך)

דצמבר

אחוזים	מספרים מוחלטים	יישוב
6.3	19	צור יצחק
27.7	945	צפת
8.4	137	קדימה-צורן
1.5	12	קיסריה
24.5	264	קלנסווה
35.7	403	קצרין
8.2	470	קריית אונו
36.0	226	קריית ארבע
24.0	2,290	קריית אתא
18.6	1,530	קריית ביאליק
34.3	2,528	קריית גת
5.5	167	קריית טבעון
31.6	2,883	קריית ים
18.6	1,780	קריית מוצקין
28.9	708	קריית מלאכי
15.1	217	קריית עקרון
25.2	797	קריית שמונה
15.8	106	קרני שומרון
22.1	198	ראמה
8.1	395	ראש העין
15.3	6,367	ראשון לציון
53.2	829	רהט
14.6	3,048	רחובות
28.4	257	ריינה
10.6	58	רכסים
26.5	2,427	רמלה
8.5	2,270	רמת גן
4.2	354	רמת השרון
2.1	20	רמת ישי

לוח 3.19: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים מהמוסד לביטוח לאומי, לפי רשות מקומית⁽¹⁾, 2019 (המשך)

דצמבר

יישוב	מספרים מוחלטים	אחוזים
רעננה	662	5.3
שבלי - אום אל-רינם	133	37.3
שגב-שלום	143	54.8
שדרות	1,012	35.7
שוהם	39	2.8
שלומי	192	26.3
שעב	154	48.0
שערי תקווה	18	3.7
שפרעם	909	32.5
תל אביב-יפו	7,548	11.2
תל מונד	50	4.8
תל שבע	276	57.1

מקור: המוסד לביטוח לאומי

1. ביישובים שמנו 5,000 תושבים או יותר, בסוף 2019
2. הסך-הכול הוא ארצי וכולל גם יישובים שאינם מופיעים בלוח זה

לוח 3.20: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים
מהמוסד לביטוח לאומי, במועצות האזוריות⁽¹⁾, 2019

דצמבר

מועצה אזורית	מספרים מוחלטים	אחוזים
סה"כ במועצות אזוריות ⁽²⁾	4,627	5.4
אל בטוף	137	40
אל קסום	144	54
אשכול	70	5
באר טוביה	61	2
בוסתן אל-מרג'	178	36
בני שמעון	17	2
ברנר	8	1
גדרות	12	2
גולן	49	4
גוש עציון	116	12
גזר	46	2
גן רווה	13	2
דרום השרון	62	2
הגלבוע	252	8
הגליל העליון	29	1
הגליל התחתון	32	2
הר חברון	12	8
זבולון	93	7
חבל אילות	10	3
חבל יבנה	8	2
חבל מודיעין	39	2
חוף אשקלון	77	5
חוף הכרמל	111	3
חוף השרון	18	1
יואב	13	1
לב השרון	44	2
לכיש	35	4
מבואות החרמון	14	2
מגידו	32	2
מטה אשר	158	5

לוח 3.20: מקבלי השלמת הכנסה מתוך כל מקבלי קצבת זיקנה ושאיירים מהמוסד לביטוח לאומי, במועצות האזוריות⁽¹⁾, 2019 (המשך)

דצמבר

מועצה אזורית	מספרים מוחלטים	אחוזים
מטה בנימין	244	10
מטה יהודה	224	3
מנשה	82	5
מעלה יוסף	40	4
מרום הגליל	73	6
מרחבים	35	4
משגב	137	8
נווה מדבר	108	57
נחל שורק	8	2
עמק הירדן	71	3
עמק המעינות	40	2
עמק חפר	82	2
עמק יזרעאל	77	2
ערבות הירדן	9	2
רמת נגב	12	3
שדות דן	34	3
שדות נגב	18	2
שומרון	191	11
שער הנגב	34	4
שפיר	40	2

מקור: המוסד לביטוח לאומי

1. לא נכללו המועצות האזוריות אלונה, הערבה התיכונה, מגילות ים המלח ותמר שמספר המקבלים בהן קטן מחמש
2. הסך-הכול כולל גם מועצות אזוריות שאינן כלולות בלוח זה וכן 1,134 מקבלים שהמועצה האזורית שלהם אינה ידועה

לוח 3.21: הוצאה⁽¹⁾ ממוצעת למשק בית שבו גרים בני 65+ ובקרב כלל האוכלוסייה - קבוצות ראשיות, לפי סוג משק הבית, 2018

הוצאה והרכב ההוצאה	מסקי בית של בני 65+						מסקי בית אחרים
	סה"כ משקי בית שבהם גרים בני 65+	סה"כ משקי בית של בני 65+ (בודד או זוג) לבד	זוג, לפחות אחד בן 65+	שניים אחד בן 65+ לפחות	זוג, בן 65+ כל משקי בית	מסקי בית אחרים שבהם	
הרכב קבוצות משקי הבית	1+2+3	1+2	1	2	3	4	
התפלגות משקי הבית של בני 65+ (אחוזים)	100.0	68.5	31.0	37.5	77.6	31.5	
סה"כ הוצאה לתצרוכת ⁽²⁾	13,756	12,175	8,563	15,161	17,195	16,475	
הרכב ההוצאה לתצרוכת (אחוזים)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
סה"כ	17.5	16.3	15.3	16.7	19.6	17.3	
מוזון (כולל ירקות ופירות)	29.7	32.9	39.8	29.6	24.9	24.8	
דיור	11.8	9.9	10.0	9.8	14.8	9.1	
אחזקת הדירה ומשק הבית	3.2	3.3	2.6	3.6	3.1	3.7	
ריהוט וציוד לבית	1.9	1.8	1.7	1.8	2.1	3.0	
הלבשה והנעלה	8.4	8.9	8.4	9.1	7.7	6.0	
בריאות	6.3	5.9	5.3	6.3	6.9	10.9	
חינוך, תרבות ובידור	16.3	16.8	11.3	19.3	15.7	20.4	
תחבורה ותקשורת	4.7	4.4	5.5	3.8	5.3	4.9	
מוצרים ושירותים אחרים							

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

1. בש"ח, מחירים שוטפים, ממוצע 2018

2. נתוני ההוצאה לתצרוכת כוללים זקיפה בעבור שירותי דיור ושירותי רכב לגרים בדירה בבעלותם ולבעלי רכב

לוח 3.22: הרכב הוצאה ממוצעת למשק בית, שבו גרים בני 65+ ובקרבת כלל האוכלוסייה - קבוצות משניות, לפי סוג משק הבית, 2018

אחוזים

משקי בית	משקי בית של בני 65+					
	3	4	2	1	1+2	1+2+3
הוצאה והרכב ההוצאה						
הרכב קבוצות משקי הבית						
התפלגות משקי הבית של בני 65+ (אחוזים)	31.5	77.6	37.5	31.0	68.5	100.0
הרכב הוצאות אחזקת הדירה ומשק הבית						
סה"כ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
מים	8.9	7.0	8.1	8.1	7.8	8.0
חשמל, גז ודלק לבית	27.4	18.8	25.1	25.4	25.4	22.1
אחזקה ושיפור הבית	13.7	9.9	19.4	19.0	18.3	14.4
עזרה בבית	16.6	46.0	13.4	13.4	16.4	14.3
מסים עירוניים (ארנונה)	26.1	13.3	28.0	27.9	25.6	27.1
צורכי משק בית שונים	7.3	5.0	6.0	6.2	6.5	6.3
הרכב ההוצאה לבריאות						
סה"כ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ביטוח בריאות	36.9	34.8	44.4	43.4	35.9	41.1
ריפוי שיניים	23.3	24.4	20.5	22.3	24.3	22.9
הוצאות על שירותי בריאות	14.1	13.8	7.1	6.7	7.6	7.0
הוצאות אחרות על בריאות	25.7	27.1	28.0	27.6	32.2	29.0
הרכב ההוצאה לחינוך, תרבות ובידור						
סה"כ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
שירותי חינוך	50.4	35.9	16.3	18.2	14.0	17.0
עיתונים, ספרים ומכשירי כתיבה	2.3	3.0	8.2	6.9	9.5	7.7
מופעי תרבות, ספורט ובידור	17.9	20.1	24.6	23.5	22.0	23.0
הבראה, נופש וטוילים	7.1	7.7	14.2	14.3	8.2	12.6
מוצרי תרבות ובידור בני-קיימא	10.3	17.8	25.4	24.5	34.9	27.4
תחביבים, ציוד ספורט ומתנאות	9.8	12.4	8.7	10.2	9.1	9.9
קנייה ואחזקת יחידת נופש	0.1	0.3	0.7	0.6	0.1	0.4
מחשב, אינטרנט ומוצריהם	2.0	2.8	1.9	1.8	2.2	1.9

לוח 3.22: הרכב הוצאה ממוצעת למשק בית, שבו גרים בני 65+ ובקרב כלל האוכלוסייה - קבוצות משניות, לפי סוג משק הבית, 2018 (המשך)

אחוזים

משקי בית		משקי בית של בני 65+				סה"כ		
אחרים	בית	זוג, מהם:	לפחות זוג,	משקי בית של בני 65+ (בודד או גרים לבד)	סה"כ	משקי בית		
שבהם	בן 65+ כל משקי אחד הבית	שניהם	אחד שניהם	בן 65+ לבד	1+2	שבהם	גרים בני 65+	
לפחות באוכלוסייה	לפחות באוכלוסייה	65+ בני	בן 65+	1	1+2	1+2+3	הוצאה והרכב ההוצאה	
3	4	2	1	1+2	1+2+3	הרכב קבוצות משקי הבית		
הרכב ההוצאה לתחבורה ותקשורת								
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ	
2.7	3.7	2.2	2.2	6.2	3.1	3.3	נסיעה בתחבורה ציבורית	
25.8	23.7	34.8	32.4	33.3	32.6	29.2	נסיעה לחוץ לארץ	
59.7	58.2	52.4	55.3	44.5	53.0	55.0	הוצאות לכלי רכב	
9.8	12.9	8.8	8.7	15.0	10.0	11.1	דואר, טלפון ותקשורת	
2.0	1.5	1.7	1.4	1.1	1.3	1.4	הוצאות אחרות	

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

לוח 3.23: בני 65+ וכלל האוכלוסייה⁽¹⁾, לפי הצלחתם לכסות את
ההוצאות החודשיות⁽²⁾ ולפי מין, 2015-2018

אחוזים

מאפיינים	סה"כ	גברים	נשים
כלל בני 65+	100.0	100.0	100.0
מצליחים, ללא כל קושי	21.4	25.1	18.4
מצליחים	53.6	51.7	55.2
לא כל כך מצליחים	20.9	19.5	22.0
בכלל לא מצליחים	4.1	3.7	4.4
כלל האוכלוסייה⁽¹⁾	100.0	100.0	100.0
מצליחים, ללא כל קושי	17.1	19.1	15.1
מצליחים	51.0	50.5	51.6
לא כל כך מצליחים	25.6	24.3	26.8
בכלל לא מצליחים	6.3	6.1	6.5

מקור: למ"ס, הסקר החברתי
1. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+
2. למשל: מזון, חשמל, טלפון וכד'

לוח 3.24: בני 65+ וכלל האוכלוסייה⁽¹⁾ אשר ויתרו בשנה האחרונה על
רכישות והוצאות שונות בגלל קשיים כלכליים, 2016-2018

אחוזים שוויתרו על רכישה והוצאה בכל קבוצת גיל

סוג הוויתור	בני 65+	74-65	75+	כלל האוכלוסייה ⁽¹⁾
ויתור על טיפול רפואי (אחוזים מאלה שזקוקים לטיפול רפואי, לא כולל טיפול שיניים)	8.7	9.1	8.1	9.8
ויתור על תרופות (אחוזים מאלה שזקוקים לתרופות)	7.4	7.8	6.7	7.8
ויתור על ארוחה חמה, לפחות פעם ביומיים	6.0	6.4	5.5	6.0
ויתור על תחביב או פעילות פנאי ⁽²⁾	21.0	21.6	20.1	29.0

מקור: למ"ס, הסקר החברתי
1. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+
2. נתונים ל-2018

לוח 3.25: התפלגות משקי בית של בני 65+ ומשקי בית בקרב כלל האוכלוסייה, לפי רמת הכנסה⁽¹⁾, 2018

אחוזים

כל משקי הבית באוכלוסייה	משקי בית של בני 65+ (בודד או זוג)			סה"כ משקי בית שבהם גרים בני 65+ ⁽²⁾	רמת הכנסה
	זוג, לפחות אחד מהם בן 65+	גרים לבד	סה"כ		
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ
8.3	5.1	7.3	6.1	6.6	עד 2,000 ש"ח
11.0	13.2	24.5	18.3	15.1	3,000-2,001
10.8	12.3	14.8	13.5	12.1	4,000-3,001
11.3	9.6	11.0	10.2	11.2	5,000-4,001
11.4	8.2	9.5	8.7	8.9	6,000-5,001
10.4	8.4	7.8	8.1	9.4	7,000-6,001
8.7	7.8	6.1	7.0	8.2	8,000-7,001
6.4	6.7	3.3	5.2	6.1	9,000-8,001
5.2	5.0	3.2	4.2	4.5	10,000-9,001
3.8	3.4	3.2	3.3	3.6	11,000-10,001
3.1	2.9	2.0	2.5	2.8	12,000-11,001
2.0	2.8	1.3	2.1	2.1	13,000-12,001
7.6	14.6	5.9	10.7	9.5	13,000 ש"ח ומעלה

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

1. הכנסה נטו לנפש תקנית
2. כולל משקי בית אחרים שבהם בן 65+ אחד לפחות

לוח 3.26: מדד ג'יני⁽¹⁾ במשקי בית של זקנים⁽²⁾ ובקרב כלל האוכלוסייה, שנים נבחרות

שנה	משקי בית של בני 65+ (בודד או זוג)		
	סה"כ משקי בית של בני 65+ (בודד או זוג)	זוג, לפחות אחד גרים לבד	כל משקי הבית באוכלוסייה
2001 ⁽³⁾	0.379	0.375	0.360
2002	0.377	0.368	0.370
2003	0.405	0.417	0.370
2004	0.395	0.382	0.380
2005	0.418	0.383	0.387
2006	0.442	0.365	0.390
2007	0.395	0.367	0.382
2008	0.408	0.374	0.384
2009	0.400	0.386	0.389
2010	0.419	0.390	0.384
2011	0.415	0.378	0.378
2013	0.396	0.386	0.363
2014	0.396	0.387	0.370
2015	0.411	0.413	0.367
2016	0.399	0.435	0.359
2017	0.383	0.375	0.351
2018	0.416	0.407	0.355

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

1. לפי הכנסה נטו לנפש תקנית
2. עד שנת 2011: גברים בני 65+ ונשים בנות 60+. מ-2012 ואילך גברים ונשים בני 65 ומעלה.
3. הנתונים בלוח לאחר 2012 אינם ניתנים להשוואה עם הנתונים קודם לכן הנתון לשנת 2001 אינו כולל את מזרח ירושלים

לוח 3.27: בני 65+ וכלל האוכלוסייה, לפי שיוך לאשכול חברתי-כלכלי⁽¹⁾,
2018

סוף שנה

אשכול חברתי-כלכלי ⁽²⁾	רשויות מקומיות ⁽³⁾	בני 65+		כלל האוכלוסייה		אחוז בני 65+ באוכלוסייה	סה"כ
		אלפים	אחוזים	אלפים	אחוזים		
	255	1,054.7	100.0	8,905.2	100.0	11.8	
1	10	18.5	1.7	207.6	2.3	8.9	
2	43	102.7	9.7	1,182.4	13.3	8.7	
3	39	98.8	9.4	888.4	10.0	11.1	
4	17	81.7	7.7	586.8	6.6	13.9	
5	32	170.3	16.1	1,236.9	13.9	13.8	
6	29	89.6	8.5	740.6	8.3	12.1	
7	38	269.8	25.6	1,913.5	21.5	14.1	
8	39	209.4	19.9	1,960.1	22.0	10.7	
9	6	11.0	1.0	108.7	1.2	10.1	
10	2	3.0	0.3	80.2	0.9	3.7	

- מקור: למ"ס, "אפיון רשויות מקומיות וסיווגן לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה בשנת 2015", הודעה לתקשורת מס' 351/2018; קובצי האוכלוסייה
- מבוסס על הדירוג החברתי-כלכלי של הרשויות המקומיות הנכון ל-2015. אשכול 1 מציין את הרמה הנמוכה ביותר ואשכול 10 את הרמה הגבוהה ביותר
 - בשנת 2018, בני 65+ גרו ברשויות מקומיות שהאשכול החברתי-כלכלי הממוצע שלהן ב-2015 היה 5.6. התושבים בני כל הגילים (כלל האוכלוסייה) גרו ברשויות מקומיות שהאשכול הממוצע שלהן ב-2015 היה 5.5
 - כולל: עיריות, מועצות מקומיות ומועצות אזוריות

לוח 3.28: ממדי העוני בקרב משפחות שבראשן עומדים בני 65+ ובקרב כלל האוכלוסייה, 2016-2018

לאחר תשלומי העברה ומסים ישירים		לפני תשלומי העברה ומסים ישירים		מאפיינים
בכלל האוכלוסייה	בקרב בני 65+	בכלל האוכלוסייה	בקרב בני 65+	
2016				
האוכלוסייה הענייה (אלפים)				
462.1	102.6	719.7	240.8	משפחות
1,802.8	160.7	2,377.6	379.7	נפשות
תחולת העוני (אחוזים)				
18.5	21.0	28.8	49.3	משפחות
21.9	19.4	28.9	45.8	נפשות
2017				
האוכלוסייה הענייה (אלפים)				
466.4	116.3	722.1	252.1	משפחות
1,780.5	185.8	2,352.9	394.5	נפשות
תחולת העוני (אחוזים)				
18.4	23.0	28.4	49.9	משפחות
21.2	21.9	28.0	46.5	נפשות
2018				
האוכלוסייה הענייה (אלפים)				
469.4	130.3	726.5	268.9	משפחות
1,810.5	227.3	2,393.1	451.6	נפשות
תחולת העוני (אחוזים)				
18.0	24.5	27.8	50.6	משפחות*
21.2	24.7	28.0	49.0	נפשות

מקור: המוסד לביטוח לאומי

* חלקן של משפחות שבראשן עומדים גברים או נשים בני 65+ מקרב כלל המשפחות באוכלוסייה הוא 20.4%

לוח 3.29: ממדי העוני בקרב בני 65+⁽¹⁾, לפי הרכב משק הבית, 2018

הרכב משק הבית	תחולת העוני (אחוזים)	אחוז מכלל הזקנים בקבוצה זו
סה"כ	18.9	100.0
גרים לבד	30.9	22.1
גרים עם בן זוג ו/או ילדים ⁽²⁾	18.1	48.0
גרים עם בן זוג ובני משפחה אחרים ⁽³⁾	10.2	15.3
גרים עם בני משפחה אחרים ללא בן זוג	12.5	14.7

מקור: המוסד לביטוח לאומי

1. הנתונים בלוחות 3.28 ו-3.30 מתייחסים למשפחות שבראשן עומדים בני 65+. בלוח זה מוצגים נתונים על כלל בני 65+ ללא הבחנה מי עומד בראש המשפחה או משק הבית
2. ילדים עד גיל 18
3. כולל ילדים מעל גיל 18

לוח 3.30: חלקן של משפחות שבראשן עומדים בני 65+⁽¹⁾ באוכלוסייה הענייה ובקרב כלל האוכלוסייה, שנים נבחרות⁽²⁾

אחוזים

בכלל האוכלוסייה		באוכלוסייה הענייה				שנה
		לאחר תשלומי העברה ומסים ישירים		לפני תשלומי העברה ומסים ישירים		
נפשות	משפחות	נפשות	משפחות	נפשות	משפחות	
9.9	20.2	11.0	22.8	17.4	35.1	1998
9.8	20.2	12.1	28.2	17.7	36.6	1999
9.9	19.9	12.3	27.5	19.1	37.9	2000
9.8	19.4	10.0	23.0	16.1	32.9	2005
9.6	19.4	8.6	20.9	15.4	33.1	2006
9.8	19.6	9.5	22.3	16.4	34.0	2007
9.8	19.6	9.1	22.3	15.8	33.9	2008
10.0	19.7	8.1	19.4	15.0	32.4	2009
10.4	20.4	9.2	20.1	16.6	34.3	2010
8.8	17.5	8.3	17.9	14.9	30.1	⁽³⁾ 2010
8.8	17.7	7.4	17.8	14.1	31.0	2011
9.0	17.4	9.3	21.2	14.5	30.1	⁽⁴⁾ 2012
9.7	18.7	9.9	23.1	15.8	32.9	2013
9.5	18.7	9.8	24.3	15.7	32.9	2014
9.6	19.0	9.6	22.9	14.8	31.9	2015
10.1	19.5	8.9	22.2	16.0	33.5	2016
10.1	19.9	10.4	24.9	16.8	34.9	2017
10.8	20.4	12.6	27.8	18.9	37.0	2018

מקור: המוסד לביטוח לאומי

- עד שנת 2010 הנתונים מתייחסים לגברים בני 65+ ונשים בנות 60+. משנת 2011 הנתונים מתייחסים לבני 65+
- החל משנת 2003 הנתונים כוללים את מזרח ירושלים
- נתוני 2010 מתוקנים לפי גברים ונשים בני 65+
- בשנת 2012 חל שינוי במבנה הסקרים שעורכת הלמ"ס אשר משמשים בסיס למדידת העוני. לפיכך נוצר שבר בסדרה הסטטיסטית שאינו מאפשר השוואה ישירה של נתוני 2012 עם נתוני שנים קודמות. ראו במבוא

לוח 3.31: בעלות על דירה ומספר החדרים הממוצע במשקי בית של בני 65+ ובכלל האוכלוסייה, לפי סוג משק בית ולפי קבוצת אוכלוסייה, 2018

אחוזים

מאפיינים	משקי בית של בני 65+					
	מרכב קבוצות משקי הבית	1+2	1	2	3	4
התפלגות משקי בית של בני 65+ (אחוזים)	100.0	68.5	31.0	37.5	77.6	31.5
דירות בשכירות ובעלות	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
סה"כ ⁽¹⁾	100.0	78.1	68.3	86.2	81.7	66.5
דירות בבעלות	16.8	17.6	26.4	10.4	15.0	28.0
דירות שכורות	83.2	60.5	41.9	75.8	66.7	38.5
דירות בשכירות ובעלות בקרב הזקנים במשקי בית של עולים מבריה"מ⁽²⁾	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
סה"כ ⁽¹⁾	100.0	49.3	32.8	65.7	62.3	51.3
דירות בבעלות	45.4	48.3	65.7	31.1	36.9	46.4
דירות שכורות	54.6	51.7	34.3	68.9	65.4	54.7
מספר חדרים ממוצע בדירה	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
סה"כ	13.1	15.2	25.7	6.5	8.7	10.8
עד 2	29.3	31.4	37.3	26.5	24.6	27.1
3-2.5	25.0	20.4	9.0	29.8	35.1	29.9
4-3.5	32.6	33.0	28.0	37.2	31.6	32.1
4.5+						

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית

1. כולל סוגי דיוור אחרים - דמי מפתח ומגורים בחינם

2. שעלו משנת 1990 ואילך

לוח 3.32: בני 65+ וכלל האוכלוסייה הגרים בדירה בבעלותם, 2016-2018

אחוזים

מאפיינים	סה"כ	גברים	נשים
בני 65+	79.2	82.1	76.9
גיל			
74-65	82.9	84.8	81.3
75+	73.2	77.4	69.9
קבוצת אוכלוסייה			
יהודים ואחרים	79.2	82.1	76.9
מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽¹⁾	49.1	56.0	44.7
ערבים	83.9	84.9	83.0
כלל האוכלוסייה ⁽²⁾	68.3	69.1	67.5

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. שעלו משנת 1990 ואילך
2. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.33: בני 65+ וכלל האוכלוסייה הגרים יותר מעשר שנים בדירתם הנוכחית, וותק המגורים בדירה הנוכחית, 2016-2018

אחוזים

מאפיינים	סה"כ	גברים	נשים
גרים יותר מעשר שנים בדירתם הנוכחית בני 65+	74.2	73.9	74.5
גיל			
74-65	73.5	72.6	74.2
75+	75.4	76.1	74.9
קבוצת אוכלוסייה			
יהודים ואחרים	72.9	72.5	73.2
מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽¹⁾	56.3	54.8	57.2
ערבים	88.1	87.3	88.8
כלל האוכלוסייה ⁽²⁾	50.7	50.9	50.5
ותק המגורים בדירה הנוכחית בני 65+	100.0	100.0	100.0
עד שנה	4.1	4.0	4.1
יותר משנה ועד חמש שנים	11.2	11.7	10.8
יותר מחמש שנים ועד עשר שנים	10.5	10.4	10.6
יותר מעשר שנים ועד עשרים שנים	20.7	20.4	21.0
יותר מעשרים שנים	53.5	53.5	53.5
כלל האוכלוסייה⁽²⁾	100.0	100.0	100.0
עד שנה	12.1	12.0	12.1
יותר משנה ועד חמש שנים	21.5	21.7	21.4
יותר מחמש שנים ועד עשר שנים	15.7	15.4	16.0
יותר מעשר שנים ועד עשרים שנים	22.7	22.5	22.9
יותר מעשרים שנים	28.0	28.4	27.6

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. שעלו משנת 1990 ואילך

2. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.34: בעלות על מוצרים בני-קיימא במשקי בית של בני 65+ ובקרב כלל האוכלוסייה, לפי סוג משק הבית, 2018*

אחוזים

משקי בית של בני 65+							המוצר	הרכב קבוצות משקי הבית
משקי בית אחרים שבהם	בית משקי	זוג, מהם: בן 65+ כל משקי	לפחות זוג, אחד הבית	שנהם	בני 65+ לבד	בני 65+ (בזוג)		
3	4	2	1	1+2	1+2+3			
							התפלגות משקי בית של זקנים (אחוזים)	
31.5	77.6	37.5	31.0	68.5	100.0			
82.8	83.3	78.5	79.8	76.2	78.1	79.8	דוד שמש	
36.2	34.8	33.3	33.5	13.5	24.5	27.7	טאבלט / מחשב מגע	
87.8	93.4	95.6	95.0	93.7	94.4	94.1	טלוויזיה	
97.9	98.5	95.9	96.2	85.6	91.4	93.6	טלפון סלולרי אחד לפחות	
68.6	64.8	70.4	71.0	58.7	65.4	65.2	כיריים לבישול	
41.5	42.9	56.4	57.7	24.8	42.8	42.8	מדיח כלים	
93.5	91.7	96.4	96.1	86.8	91.9	91.8	מזגן אוויר	
76.9	70.2	69.1	71.0	46.6	60.0	63.2	מחשב ביתי	
44.1	35.2	39.1	39.4	17.9	29.6	31.4	מייבש כביסה	
86.5	83.5	90.1	90.8	79.1	85.5	84.9	מיקרוגל	
72.1	64.6	67.4	70.5	28.1	51.3	55.5	מכונת אחת לפחות	
96.4	98.5	98.8	99.0	92.3	96.0	96.8	מכונת כביסה	
12.7	11.8	7.4	8.4	8.4	8.4	9.5	ממיר דיגיטלי	
74.9	73.0	70.5	72.5	47.8	61.3	65.0	מנוי לאינטרנט	
49.8	62.0	72.3	70.0	65.8	68.1	66.2	מנוי לטלוויזיה בכבלים או בלוויין	

לוח 3.34: בעלות על מוצרים בני-קיימא במשקי בית של בני 65+ ובקרב כלל האוכלוסייה, לפי סוג משק הבית, 2018* (המשך)

אחוזים

משקי בית של בני 65+							המוצר	הרכב קבוצות משקי הבית
משקי בית אחרים	משקי בית אחרים שבהם גרים בני 65+	זוג, מהם: בן 65+ כל משקי לפחות זוג, אחד הבית	זוג, לפחות זוג, שניהם אחד הבית	בן 65+ לבד	בני 65+ (או זוג) בודד	בני 65+ גרים		
3	4	2	1	1+2	1+2+3	1+2+3		
15.5	19.8	8.4	9.4	10.7	10.0	13.1	צלחת לויין	
56.0	74.1	88.8	87.7	78.1	83.4	80.4	קו טלפון אחד לפחות	
64.8	65.1	72.0	73.4	48.5	62.1	63.1	שואב אבק	
62.3	57.4	67.7	68.4	44.7	57.6	57.5	תנור לאפייה בלבד	
32.7	37.7	31.0	30.7	39.9	34.9	35.8	תנור לבישול ולאפיה	

מקור: למ"ס, סקר הוצאות משק הבית * לפי סדר א"ב

לוח 3.35: בני 65+ וכלל האוכלוסייה שלרשות⁽¹⁾ משק הבית שלהם עומדת מכונית פרטית או מסחרית (עד 4 טון משקל כולל), לפי מין, גיל וקבוצת אוכלוסייה, 2018-2016

			אחוזים
נשים	גברים	סה"כ	מאפיינים
51.8	68.8	59.5	בני 65+
			גיל
64.3	78.5	70.8	74-65
32.2	52.2	40.9	75+
			קבוצת אוכלוסייה
53.1	69.6	60.5	יהודים ואחרים
25.9	33.4	28.8	מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽²⁾
38.3	60.7	48.9	ערבים
73.8	79.6	76.6	כלל האוכלוסייה ⁽³⁾
			בני 65+ שלרשות⁽¹⁾ משק הבית שלהם יותר ממכונית אחת
11.5	22.5	16.5	
			כלל האוכלוסייה⁽³⁾ שלרשות⁽¹⁾ משק הבית שלהם יותר ממכונית אחת
28.9	34.3	31.5	

- מקור: למ"ס, הסקר החברתי
1. לאו דווקא בבעלותם
 2. שעלו משנת 1990 ואילך
 3. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.36: בני 65+ וכלל האוכלוסייה המורשים לנהוג, לפי גיל ומין, 2018

סוף שנה

מאפיינים	סה"כ	גברים	נשים
מספרים מוחלטים			
בני 65+	547,393	339,519	207,874
בני 65-74	403,990	241,484	162,506
בני 75+	143,403	98,035	45,368
כלל המורשים לנהוג	4,358,402	2,443,176	1,915,226
אחוזים מתוך האוכלוסייה המתאימה			
בני 65+	51.8	72.2	35.5
בני 65-74	64.5	82.8	48.5
בני 75+	33.4	55.0	18.0
כלל המורשים לנהוג*	70.9	81.3	60.9

מקור: למ"ס, מורשים לנהוג, פרסום מספר 1725
* האחוזים מתייחסים לבני 17+

לוח 3.37: בני 65+ וכלל האוכלוסייה המורשים לנהוג, לפי תדירות הנהיגה ומין, 2017-2018

אחוזים			
מאפיינים	סה"כ	גברים	נשים
אינם נוהגים כלל			
בני 65+	17.1	12.2	24.7
גיל			
74-65	13.9	8.0	22.4
75+	25.3	22.0	31.9
כלל האוכלוסייה*	6.9	4.7	9.6
תדירות הנהיגה			
בני 65+	100.0	100.0	100.0
7-5 ימים בשבוע	60.5	68.2	48.7
4-3 ימים בשבוע	11.3	9.8	13.5
2-1 ימים בשבוע	7.7	6.9	8.9
פחות מיום בשבוע	3.4	2.9	4.2
אינם נוהגים כלל	17.1	12.2	24.7
כלל האוכלוסייה*	100.0	100.0	100.0
7-5 ימים בשבוע	73.1	76.7	68.5
4-3 ימים בשבוע	8.3	7.7	9.1
2-1 ימים בשבוע	7.4	6.8	8.2
פחות מיום בשבוע	4.3	4.1	4.6
אינם נוהגים כלל	6.9	4.7	9.6

מקור: למ"ס, הסקר החברתי
* אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.38: בני 65+ וכלל האוכלוסייה שיש להם חברים שאיתם הם נפגשים או מדברים בטלפון⁽¹⁾, 2016-2018

אחוזים			
מאפיינים	סה"כ	גברים	נשים
בני 65+	83.6	82.5	84.4
גיל			
74-65	87.1	85.4	88.6
75+	77.7	77.8	77.7
קבוצת אוכלוסייה			
יהודים ואחרים	83.8	82.1	85.2
מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽²⁾	85.2	80.6	88.1
ערבים	80.5	86.0	75.5
כלל האוכלוסייה ⁽³⁾	91.5	91.5	91.6

- מקור: למ"ס, הסקר החברתי
1. כולל באמצעות מכשיר פקס, דואר אלקטרוני או סקייפ. לא כולל באמצעות הודעות ומסרונים
 2. שעלו משנת 1990 ואילך
 3. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.39: דיווח על הרגשת בדידות בקרב בני 65+ ובקרב כלל האוכלוסייה, 2018-2016

אחוזים			
מאפיינים	סה"כ	גברים	נשים
דיווח על הרגשת בדידות לפעמים (מדי פעם) או לעתים קרובות			
בני 65+	30.3	22.7	36.5
גיל			
74-65	25.4	18.8	31.0
75+	38.4	29.6	45.3
קבוצת אוכלוסייה			
יהודים ואחרים	29.8	22.1	36.1
מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽²⁾	30.8	25.4	34.3
ערבים	35.8	29.3	41.8
כלל האוכלוסייה ⁽¹⁾	21.8	18.2	25.3
הרגשת בדידות			
בני 65+	100.0	100.0	100.0
לעיתים קרובות	11.2	7.5	14.2
לפעמים, מדי פעם	19.1	15.2	22.3
לעיתים רחוקות	16.5	14.7	18.0
אף פעם לא	53.2	62.6	45.5
כלל האוכלוסייה⁽¹⁾	100.0	100.0	100.0
לעיתים קרובות	6.1	4.9	7.2
לפעמים, מדי פעם	15.7	13.3	18.1
לעיתים רחוקות	24.5	23.3	25.5
אף פעם לא	53.7	58.5	49.2

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

2. שעלו משנת 1990 ואילך

לוח 3.40: בני 65+ וכלל האוכלוסייה שמרגישים שאין להם על מי לסמוך בשעת משבר או מצוקה, 2016-2018

אחוזים			
מאפיינים	סה"כ	גברים	נשים
בני 65+	9.5	11.2	8.1
גיל			
74-65	9.5	11.7	7.7
75+	9.4	10.5	8.7
קבוצת אוכלוסייה			
יהודים ואחרים	8.8	10.4	7.5
מזה: עולי בריה"מ לשעבר ⁽¹⁾	8.0	8.8	7.5
ערבים	16.8	19.2	14.6
כלל האוכלוסייה ⁽²⁾	7.7	8.9	6.9

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. שעלו משנת 1990 ואילך

2. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

**לוח 3.41: דיווח על מצבים רגשיים שונים בשנה האחרונה, בקרב בני 65+
וכלל האוכלוסייה*, 2018**

אחוזים

מצבים רגשיים	סה"כ	לעיתים קרובות	לפעמים, מדי פעם	לעיתים רחוקות	אף פעם לא
דיווחו כי הרגישו מלאי מרץ					
בני 65+	100.0	32.2	33.1	19.3	15.4
כלל האוכלוסייה	100.0	43.3	38.7	12.0	6.0
דיווחו כי הרגישו שיכולים להתמודד עם הבעיות שלהם					
בני 65+	100.0	62.9	24.4	8.4	4.4
כלל האוכלוסייה	100.0	70.0	23.0	5.1	1.9
דיווחו כי הרגישו מדוכאים					
בני 65+	100.0	8.3	21.1	15.8	54.9
כלל האוכלוסייה	100.0	6.0	18.0	23.5	52.5
דיווחו כי הרגישו לחוצים					
בני 65+	100.0	19.2	35.6	19.0	26.2
כלל האוכלוסייה	100.0	21.8	39.5	21.0	17.7
דיווחו כי הרגישו שדאגות הפריעו להם לישון					
בני 65+	100.0	20.0	30.9	16.5	32.6
כלל האוכלוסייה	100.0	14.3	28.6	22.3	34.9

מקור: למ"ס, הסקר החברתי
* אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.42: בני 65+ וכלל האוכלוסייה המעסיקים עוזר/ת או מטפל/ת בתשלום לפי גיל, מין וקבוצת אוכלוסייה, 2016-2018

אחוזים

כלל האוכלוסייה ⁽¹⁾	75+	74-65	65+	מאפיינים
14.2	42.7	20.0	28.6	סה"כ
13.5	39.4	18.2	26.0	גברים
15.0	45.3	21.5	30.8	נשים
קבוצת אוכלוסייה				
16.6	43.5	20.6	29.4	יהודים ואחרים
3.5	33.6	14.3	20.6	ערבים
מספר שעות שבועיות בהן מועסק/ת העוזר/ת או המטפל/ת				
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ
83.5	63.1	84.9	72.6	עד עשר שעות שבועיות
16.5	36.9	15.1	27.4	מעל עשר שעות שבועיות
התפקידים בהם עוסק/ת העוזר/ת או המטפל/ת				
100.0	100.0	100.0	100.0	סה"כ
78.4	48.1	78.8	61.1	עבודות בית, כגון ניקיון ובישול
10.2	19.7	8.8	15.3	טיפול בבן משק הבית, כגון ילדים וזקנים
11.4	32.2	12.4	23.6	עבודות בית וגם טיפול בבן משק הבית
מקבלים מימון מגוף ציבורי⁽²⁾ עבור העוזר/ת או המטפל/ת, מתוך אלה המעסיקים עוזר/ת או מטפל/ת				
21.3	59.4	25.4	44.6	סה"כ

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

2. מוסד או גוף ציבורי כגון המוסד לביטוח לאומי או לשכת הרווחה

לוח 3.43: בני 65+ וכלל האוכלוסייה שעוסקים בפעילות התנדבותית (בשנה שקדמה לריאיון), 2016-2018

אחוזים			
מאפיינים	סה"כ	גברים	נשים
בני 65+	15.5	17.0	14.3
כלל האוכלוסייה ⁽¹⁾	20.5	22.0	19.2
תחום העיסוק בהתנדבות⁽²⁾			
סה"כ בני 65+	100.0	100.0	100.0
תחום הבריאות, כגון מד"א ובתי חולים	12.0	10.4	13.6
עזרה לנזקקים, כגון מוגבלים, קשישים, נוער במצוקה וכד'	35.3	34.1	36.6
חינוך ותרבות	26.7	22.0	31.8
תחומים אחרים ⁽³⁾	26.0	33.5	18.1
היקף ההתנדבות בשעות חודשיות⁽²⁾			
סה"כ בני 65+	100.0	100.0	100.0
עד 10 שעות	28.0	28.7	27.2
בין 10 ל-20 שעות	23.6	23.0	24.2
מעל 20 שעות	31.6	32.1	31.2
לא קבוע	15.5	14.6	16.3
חד פעמי	1.3	1.6	1.1

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+
2. אחוזים מתוך המתנדבים
3. כולל סדר ציבורי, פעילות דתית, שמירה והגנה על הטבע ותחומים אחרים

לוח 3.44: בני 65+ וכלל האוכלוסייה שיצאו לנופש או לטיול בארץ או בחוץ לארץ (בשנה שקדמה לריאיון), 2018-2018

אחוזים

מאפיינים	סה"כ	גברים	נשים
נופש או טיול בארץ שכלל לינה מחוץ לבית			
בני 65+	36.8	39.4	34.7
גיל			
74-65	43.8	45.4	42.5
75+	25.4	29.0	22.6
כלל האוכלוסייה*	53.9	54.6	53.2
נופש או טיול בחוץ לארץ			
בני 65+	37.4	40.1	35.1
גיל			
74-65	45.2	46.4	44.1
75+	24.7	29.2	21.1
כלל האוכלוסייה*	45.1	45.8	44.4

מקור: למ"ס, הסקר החברתי
* אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.45: בני 65+ וכלל האוכלוסייה, שהשתמשו במחשב ובאינטרנט, בשלושה החודשים שקדמו לריאיון, לפי גיל, מין ושימושי המחשב, 2016-2018

			אחוזים
נשים	גברים	סה"כ	מאפיינים
			השתמשו במחשב⁽¹⁾
46.3	58.9	52.0	בני 65+
			גיל
56.6	66.1	60.9	74-65
30.0	46.6	37.2	75+
			כלל האוכלוסייה ⁽²⁾
71.1	73.1	72.1	
			שימושי האינטרנט של בני 65+⁽²⁾
			אחוזים מתוך אלה שהשתמשו באינטרנט בשלושת החודשים שקדמו לריאיון
86.6	93.2	89.8	חיפוש מידע
66.6	73.6	70.1	דואר אלקטרוני
81.0	73.1	77.1	רשתות חברתיות
52.1	56.1	54.0	הורדות קבצים, צפייה בסרטים, האזנה למוזיקה
49.7	46.6	48.2	שיחות וידאו, ועידה או טלפון
30.3	47.5	38.8	תשלום חשבונות
27.7	21.3	24.5	משחקים
25.5	38.7	32.0	שירותי ממשל
22.1	35.1	28.5	קניות
14.0	33.7	23.7	עבודה
17.2	21.9	19.6	לימודים

לוח 3.45: בני 65+ וכלל האוכלוסייה, שהשתמשו במחשב ובאינטרנט, בשלושה החודשים שקדמו לריאיון, לפי גיל, מין ושימושי המחשב, 2016-2018 (המשך)

אחוזים

מאפיינים	סה"כ	גברים	נשים
שימוש באינטרנט באמצעות מכשיר טלפון נייד, בשלושה החודשים שקדמו לריאיון	45.8	50.0	42.4
בני 65+			
כלל האוכלוסייה ⁽³⁾	76.3	77.5	75.3

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. לא כולל טלפון נייד
2. כולל באמצעות טלפון נייד
3. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.46: שביעות רצון מתחומי חיים שונים ומאזור המגורים בקרב בני 65+ וכלל האוכלוסייה⁽¹⁾, 2016-2018

אחוזים

מרוצים מ:	סה"כ	מרוצים מאוד	מרוצים	לא כל כך מרוצים	בכלל לא מרוצים
חייהם (באופן כללי)					
בני 65+	100.0	26.2	61.0	10.5	2.3
כלל האוכלוסייה	100.0	35.1	54.0	8.9	2.0
מצבם הכלכלי					
בני 65+	100.0	11.0	58.5	22.4	8.1
כלל האוכלוסייה	100.0	11.6	50.6	27.1	10.7
הקשר עם בני המשפחה⁽²⁾					
בני 65+	100.0	60.3	35.5	3.1	1.1
כלל האוכלוסייה	100.0	62.9	33.2	3.0	0.9
דירת המגורים (באופן כללי)					
בני 65+	100.0	37.2	53.8	6.9	2.1
כלל האוכלוסייה	100.0	36.7	50.8	9.6	2.9
היחסים עם השכנים⁽³⁾					
בני 65+	100.0	26.8	60.4	9.0	3.8
כלל האוכלוסייה	100.0	29.0	57.9	9.4	3.7
אזור המגורים (באופן כללי)					
בני 65+	100.0	35.4	51.8	9.2	3.6
כלל האוכלוסייה	100.0	35.3	48.3	11.6	4.8
תחושת ביטחון בהליכה לבד באזור המגורים בשעת החשכה⁽⁴⁾					
בני 65+	100.0	29.5	49.3	13.2	8.0
כלל האוכלוסייה	100.0	32.5	44.8	14.9	7.8

לוח 3.46: שביעות רצון מתחומי חיים שונים ומאזור המגורים בקרב בני 65+ וכלל האוכלוסייה⁽¹⁾, 2016-2018 (המשך)

אחוזים

מרוצים מ:	סה"כ	מרוצים מאוד	מרוצים	לא כל כך מרוצים	בכלל לא מרוצים
כמות השטחים הירוקים, גנים ציבוריים, פארקים באזור המגורים					
בני 65+	100.0	15.8	49.7	18.3	16.2
כלל האוכלוסייה	100.0	17.1	40.2	18.2	24.5
הניקיון באזור המגורים					
בני 65+	100.0	10.7	43.8	27.4	18.1
כלל האוכלוסייה	100.0	12.7	41.6	26.1	19.6
התחבורה הציבורית באזור המגורים⁽⁵⁾					
בני 65+	100.0	16.5	51.3	17.4	14.8
כלל האוכלוסייה	100.0	14.4	41.8	21.2	22.6
מצב הכבישים והמדרכות באזור המגורים					
בני 65+	100.0	10.0	50.5	24.1	15.4
כלל האוכלוסייה	100.0	11.2	42.1	26.8	19.9

מקור: למ"ס, הסקר החברתי

1. אוכלוסיית הסקר היא בני 20+
2. מתוך אלו שיש להם משפחה
3. מתוך אלו שיש להם שכנים
4. מתוך אלו שיוצאים מהבית
5. מתוך המשתמשים בתחבורה ציבורית

לוח 3.47: הגדרה עצמית של רמת הדתיות בקרב בני 65+ וכלל האוכלוסייה, 2016-2018

אחוזים

מאפיינים	סה"כ	גברים	נשים
בקרב האוכלוסייה היהודית			
סה"כ בני 65+	100.0	100.0	100.0
חרדים	3.9	4.5	3.4
דתיים	10.7	10.3	11.1
מסורתיים-דתיים	13.3	13.3	13.4
מסורתיים, לא כל כך דתיים	25.1	23.1	26.7
לא דתיים, חילוניים	47.0	48.8	45.4
סה"כ כלל האוכלוסייה*			
חרדים	10.1	10.6	9.5
דתיים	11.3	11.1	11.4
מסורתיים-דתיים	12.7	12.1	13.2
מסורתיים, לא כל כך דתיים	22.0	21.0	23.0
לא דתיים, חילוניים	43.9	45.2	42.9
בקרב האוכלוסייה הלא-יהודית			
סה"כ בני 65+	100.0	100.0	100.0
דתיים מאוד	5.7	2.7	8.2
דתיים	62.9	60.3	64.8
לא כל כך דתיים	13.5	15.3	12.1
לא דתיים	17.9	21.7	14.9
סה"כ כלל האוכלוסייה*			
דתיים מאוד	3.6	2.5	4.6
דתיים	55.5	47.1	63.9
לא כל כך דתיים	22.6	28.8	16.5
לא דתיים	18.3	21.6	15.0

מקור: למ"ס, הסקר החברתי
* אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

לוח 3.48: הגדרה עצמית של רמת הדתיות בהווה בהשוואה לעבר, 2016-2018

אחוזים

כלל	65+	מאפיינים
האוכלוסייה*		
100.0	100.0	בקרב יהודים ואחרים
		סה"כ
17.5	14.2	דתיים בהווה יותר מבעבר
64.6	69.0	מידת הדתיות לא השתנתה
17.9	16.8	דתיים בהווה פחות מבעבר
		בקרב ערבים
100.0	100.0	סה"כ
34.3	47.8	דתיים בהווה יותר מבעבר
61.7	49.3	מידת הדתיות לא השתנתה
4.0	2.9	דתיים בהווה פחות מבעבר

מקור למ"ס, הסקר החברתי
* אוכלוסיית הסקר היא בני 20+

